Schreib- u. Zeichnen-Materialien.

Gesangbücher.

Buchbinderei.

H. Osterspey, Prenzlauer-Str. 38.

كتاب البيان

מנחם בר יוסף

המלקט לירוש ימי

Judicum I–XIII.

1 Cap. I ist in Schmierheft vollständig ausgearbeitet.

וַיַּעַל מַלְאַךְ יְיָ מִן הַגִּלְגָּל אֶל הַבּוֹכִים ויאמר

II. 1 ff

(2) Vgl. Zeitschrift für Assyriologie 1924

ואעלה אתכם מצרים ואביא אתכם אל הארץ אשר נשבעתי לאבותיכם ואמר לא אפר בריתי אתכם לעולם

(1) עיין ר' יוסף בכורות ז' ב' שהביא ר' יוחנן לכתי ר' שמעון בן יוחי

ואתם לא תכרתו ברית לישבי הארץ הזאת מזבחותיהם תתצון ולא שמעתם בקולי מה זאת עשיתם

ואמרתי גם אני לא אגרש אותם מפניכם והיו לכם לצדים ואלהיהם יהיו לכם למוקש

ויהי כדבר יי׳ את כל העם ויישא העם את קולם ויבכו

ויקראו שם המקום ההוא בוכים ויזבחו שם ליי׳

ויעל יהושע את כל ישראל מגלגל עלה בית אל ויבא אל ההר

ספר יהושע

(Vgl. Gesen.)

העם

ויישלח יהושע את העם

ויהי אחרי הדברים האלה וימת יהושע בן נון עבד יי׳ ויהי בן מאה ועשר שנים

וישלח יהושע את העם ויהלכו בני ישראל איש לנחלתו לרשת את הארץ

ויעבד העם את יי׳ כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע

ויעבדו

Ms. Faber. Mendl מנדל פאבר

* Aufschrift [illegible] Maimonides or More III 24 (Ed. Munk p. 63) [illegible] Ms. Mettrie-Sitzung [illegible] Fürst Leo Troppau [illegible] Maimonides [illegible] Aufschrift angebracht. 1837 ,Wien 17.39

2.22 (Ed. Yellinek p. ii) Fragezeichen absichtlich? More Maimonides

ומעט הלמדות בתורה ובחכמה שלנו כי אם לתקן הנפש ולהסירה מן הרעות אשר בה כמו שבארנו בהקדמה הראשונה מזה החבור

ואמנם אמרו ית' ויהי ערב ויהי בקר יום אחד הוא מדבר בלשון המקובל אצל בני אדם כי הם מחלקים היום לשני חלקים האחד הוא מן הזריחה עד השקיעה והשני הוא מן השקיעה עד הזריחה ואמרו ויהי ערב ויהי בקר יום אחד הוא כמו שאמרו ויהי ערב ויהי בקר יום שני וכן כולם

ואמרו ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה ויום השביעי הוא יום השבת כמו שאמרו ויהי ערב ויהי בקר יום הששי ויכלו השמים והארץ וכל צבאם

ויצחק

* die Kleidung oder Bedeckung des Körpers Mond
Kopfbedeckung männlicher Mond.

ויצחק בן ששים שנה בלדתם אתם. 26. 25/12

ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים. 27.

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב. 28.

ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף. 29.

ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו אדום. 30.

ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי. 31.

ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה. 32.

ויאמר יעקב השבעה לי כיום וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב. 33.

ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכרה. 34.

ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת ויקרא את עשו בנו הגדול ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני. 27.

ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי. 2.

ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי צידה. 3.

ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ובא לי ואברכה נפשי בטרם אמות. 4.

ורבקה שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד להביא. 5.

ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר. 6.

הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני יי לפני מותי. 7.

ועתה בני שמע בקולי לאשר אנכי מצוה אותך. 8.

לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב. 9.

והבאת לאביך ואכל בעבור אשר יברכך לפני מותו. 10.

ויאמר יעקב אל רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק. 11.

אולי ימשני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה. 12.

ותאמר לו אמו עלי קללתך בני אך שמע בקולי ולך קח לי. 13.

ילך ויקח ויבא לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו. 14.

ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודת אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן. 15.

ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צואריו. 16.

ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה. 17.

ויבא אל אביו ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני. 18.

ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי קום נא שבה ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך. 19.

ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה יי אלהיך לפני. 20.

ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא. 21.

ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו. 22.

ולא הכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו שעירות ויברכהו. 23.

ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני. 24.

ויאמר הגישה לי ואכלה מצד בני בעבור תברכך נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת. 25.

ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני. 26.

ויגש וישק לו ויריח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו יי. 27.

ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש. 28.

יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוה גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ברכיך ארור אורריך וברוך מברכיך. 29.

ויהי ככלות יצחק לברך את יעקב ויעקב יצא יצא מלפני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו. 30.

ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי ויאכל מציד בנו בעבור תברכני נפשך. 31.

ויאמר לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו. 32.

ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה. 33.

כשמע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה גדולה ומרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי. 34.

ויאמר בא אחיך במרמה ויקח ברכתך. 35.

ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא אצלת לי ברכה. 36.

ויען יצחק ויאמר אל עשו הן גביר שמתיו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירוש סמכתיו ולך מה אעשה בני. 37.

ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי ויישא עשו קולו ויבך. 38.

ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל. 39.

ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך. 40.

ויקנא עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי. 41.

ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדול ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך. 42.

ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה. 43.

וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך. 44.

עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם הגם אשכל יום אחד שניכם. 45.

ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים. 46.

ויצו יצחק את יעקב ויברכהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען. 28.

קום לך פדנה ארם בית בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך. 2.

ואל שדי יברך אתך ויפרך והרבך והיית לקהל עמים. 3.

ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגוריך אשר נתן אלהים לאברהם. 4.

ויצחק שלח את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו. 5.

ועשו ראה כי ברך יצחק את יעקב ושלח אתו פדנה ארם לקחת לו משם אשה במברכו אתו ויצו עליו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען. 6.

ויעקב שמע אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם. 7.

וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו. 8.

וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נבית על נשיו לו לאשה. 9.

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. 10.

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא. 11.

וחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. 12.

והנה יי נצב עליו ויאמר אני יי אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך. 13.

והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך. 14.

והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך. 15.

ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יי במקום הזה ואנכי לא ידעתי. 16.

ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים. 17.

ויקם יעקב בבקר וישם את האבן אשר שם מראשתיו ויצב מצבה ויצק שמן על ראשה. 18.

ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר לראשונה. 19.

וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש. 20.

ושבתי בשלום אל בית אבי והיה יי לי לאלהים. 21.

והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך. 22.

ויעקב נשא רגליו וילך ארצה בני קדם. 29.

וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי ממנה יהיו משקים העדרים והאבן גדולה על פי הבאר. 2.

ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה. 3.

ויאמר להם יעקב אחי מנין אתם ויאמרו מחרן אנחנו. 4.

ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו. 5.

ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן. 6.

ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו. 7.

ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן. 8.

עודנו מדבר עמם ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה היא. 9.

ויהי כראות יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו. 10.

ויעקב נשק לרחל וישא את קולו ויבך. 11.

ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא וירץ ותגד לאביה. 12.

ויהי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחותו וירץ לקראתו וישק לו ויחבק לו וישק לו ויבא לו אל ביתו ויספר ללבן את כל הדברים האלה. 13.

ויאמר לו לבן אך עצם ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים. 14.

ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה משכרתך. 15.

ולבן היו שתי בנות שם הגדולה לאה ושם הקטנה רחל. 16.

ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה. 17.

ויאהב יעקב את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה. 18.

ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי לאיש אחר שבה עמדי. 19.

ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה. 20.

ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה. 21.

ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה. 22.

והיה בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא אליה. 23.

ויתן לבן לה את זלפה שפחתו ללאה בתו שפחה. 24.

והיה בבקר והנה היא לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני. 25.

ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה. 26.

מלא שבעת זאת וניתנה לך גם את זאת בעבודה אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות. 27.

ויעש יעקב כן וימלא שבעת זאת ויתן לו את רחל בתו לו לאשה. 28.

ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה. 29.

ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות. 30.

ויראה יי כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה. 31.

ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה יי בעניי כי עתה יאהבני אישי. 32.

ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע יי כי שנואה אנכי ויתן לי גם את זה ותקרא שמו שמעון. 33.

ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים על כן קרא שמו לוי. 34.

ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את יי על כן קראה שמו יהודה ותעמד מלדת. 35.

ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי. 36.

ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן. 37.

ותאמר הנה בלהה שפחתי בא אליה והלדה על ברכי ואבנה גם אנכי ממנה. 38.

ותתן לו את בלהה שפחתה לאשה ויבא אליה יעקב. 39.

ותהר בלהה ותלד ליעקב בן. 40.

ותאמר רחל דנני אלהים וגם שמע בקולי ויתן לי בן על כן קראה שמו דן. 41.

ותהר עוד בלהה שפחת רחל ותלד ליעקב בן שני. 42.

ותאמר רחל נפתולי אלהים נפתלתי עם אחותי גם יכלתי ותקרא שמו נפתלי. 43.

ותרא לאה כי עמדה מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן אתה ליעקב לאשה. 44.

ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן. 45.

ותאמר לאה בגד ותקרא שמו גד. 46.

ותלד זלפה שפחת לאה בן שני ליעקב. 47.

ותאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות ותקרא שמו אשר. 48.

וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה ויבא אותם אל לאה אמו ותאמר רחל אל לאה תני נא לי מדודאי בנך. 49.

ותאמר לה המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני ותאמר רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך. 50.

ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתיך בדודאי בני ויישכב עמה בלילה ההוא. 51.

ויישמע אלהים אל לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי. 52.

ותאמר לאה נתן אלהים שכרי אשר נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר. 53.

ותהר עוד לאה ותלד בן ששי ליעקב. 54.

ותאמר לאה זבדני אלהים אתי זבד טוב הפעם יזבלני אישי כי ילדתי לו ששה בנים ותקרא שמו זבולן. 55.

ואחר ילדה בת ותקרא שמה דינה. 56.

ויזכר אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה. 57.

ותהר ותלד בן ותאמר אסף אלהים את חרפתי. 58.

ותקרא שמו יוסף לאמר יסף יי לי בן אחר. 59.

ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה למקומי וארצה. 60.

תנה את נשי ואת ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את עבדתי אשר עבדתיך. 61.

ויאמר אליו לבן אם נא מצאתי חן בעיניך נחשתי וברכני יי בגללך. 62.

נקבה שכרך עלי ואתנה. 63.

ויאמר אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר היה מקנך אתי. 64.

כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך יי אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי. 65.

ויאמר מה אתן לך ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה אם תעשה לי הדבר הזה אשוב ארעה צאנך אשמר. 66.

אעבר בכל צאנך היום הסר משם כל שה נקד וטלוא וכל שה עקד בכשבים וטלוא בעזים והיה שכרי. 67.

וענתה בי צדקתי ביום מחר כי תבוא על שכרי לפניך כל אשר אינני נקד וטלוא בעזים ועקד בכשבים גנוב הוא אתי. 68.

ויאמר לבן הן לו יהי כדברך. 69.

ויסר ביום ההוא את התישים העקדים והטלאים ואת כל העזים הנקדות והטלאות כל אשר לבן בו וידו בו ואת עדר הכשבים. 70.

וישם דרך שלשת ימים בינו ובין יעקב ויעקב רעה את צאן לבן הנותרות. 71.

ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון ויפצל בהן פצלות לבן מחשפת על המקלות אשר על פני השקתות אשר תבאן הצאן לנכח הצאן ויחמנה בבאן לשתות. 72.

ויחמו הצאן אליו ויעשו הצאן עקדים עקדים לטלאים נקדים וטלאים. 73.

והכשבים הפריד יעקב ויתן פני הצאן אל עקד וכל חום בצאן לבן ויתן לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן. 74.

והיה בכל יחם הצאן המקשרות ושם יעקב את המקלות לעיני הצאן ברהטים להיחמם במקלות. 75.

ובהעטף הצאן לא יתן ויהי העטף ללבן והמקשרות ליעקב. 76.

ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים. 77.

ויעקב שמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה. 78.

וירא יעקב את פני לבן והנה איננו אתמול שלשום כאתמול שלשום. 79.

ויאמר יי אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ואל מולדתך ואהיה עמך. 80.

וישלח יעקב ויקרא לרחל ולאה השדה אל צאנו. 81.

ויאמר להן אני רואה את פני אביכן כי איננו אתמול שלשום כאתמול שלשום ואלהי אבי היה עמדי. 82.

ואתנה יודעות כי בכל כחי עבדתי את אביכן. 83.

ואביכן התל בי והחליף את משכרתי עשרת מונים ולא נתנו אלהים לו להרע עמדי. 84.

אם כה יאמר נקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן נקדים ואם כה יאמר עקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן עקדים. 85.

ויצל אלהים את מקנה אביכן ויתן לי. 86.

ויהי בעת יחם הצאן ואשא עיני ואראה בחלום והנה העתודים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים. 87.

ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום יעקב ואמר הנני. 88.

ויאמר שא נא עיניך וראה כל העתודים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים כי ראיתי את כל אשר לבן עשה לך. 89.

אנכי האל בית אל אשר משחת שם מצבה אשר נדרת לי שם נדר עתה קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ מולדתך. 90.

ותען רחל ולאה ותאמרנה לו העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו. 91.

הלא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו ויאכל גם אכל את כספנו. 92.

כי כל העשר אשר הצל אלהים מאבינו לנו הוא ולבנינו ועתה כל אשר אמר אלהים אליך עשה. 93.

ויקם יעקב וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים. 94.

וינהג את כל מקנהו ואת כל רכושו אשר רכש מקנה קנינו אשר רכש בפדן ארם לבוא אל יצחק אביו ארצה כנען. 95.

ולבן הלך לגזז את צאנו ותגנוב רחל את התרפים אשר לאביה. 96.

ויגנב יעקב את לב לבן הארמי על בלתי הגיד לו כי בורח הוא. 97.

ויברח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את הנהר וישם את פניו הר הגלעד. 98.

ויגד ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב. 99.

ויקח את אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק אתו בהר הגלעד. 100.

ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע. 101.

ויגש לבן את יעקב ויעקב תקע את אהלו בהר והגלעד חנה. 102.

ויאמר לבן ליעקב מה עשית ותגנב את לבבי ותנהג את בנותי כשבויות חרב. 103.

למה נחבאת לברח ותגנוב אתי ולא הגדת לי ואשלחך בשמחה ובשירים בתף ובכנור. 104.

ולא נשקתני לבני ולבנותי עתה הסכלת עשות. 105.

יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואלהי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע. 106.

ועתה הלוך הלכת כי נכסף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלהי. 107.

ויען יעקב ויאמר ללבן כי יראתי כי אמרתי פן תגזל את בנותיך מעמך. 108.

עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי וקח לך ולא ידע יעקב כי רחל גנבתם. 109.

ויבא לבן באהל יעקב ובאהל לאה ובאהל שתי השפחות ולא מצא ויצא מאהל לאה ויבא באהל רחל. 110.

ורחל לקחה את התרפים ותשמם בכר הגמל ותשב עליהם ויחמש לבן את כל האהל ולא מצא. 111.

ותאמר אל אביה אל יחר בעיני אדני כי לא אוכל לקום מפניך כי דרך נשים לי ויחפש ולא מצא את התרפים. 112.

ויחר ליעקב ויריב בלבן ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי מה חטאתי כי דלקתה אחרי. 113.

כי מששת את כל כלי מה מצאת מכל כלי ביתך שים כה נגד אחי ואחיך ויוכחו בין שנינו. 114.

זה עשרים שנה אנכי עמך רחליך ועזיך לא שכלו ואילי צאנך לא אכלתי. 115.

טרפה לא הבאתי אליך אנכי אחטנה מידי תבקשנה גנובתי היום וגנובתי הלילה. 116.

הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני. 117.

זה לי עשרים בביתך עבדתיך ארבע עשרה שנה בשני בנותיך ושש שנים בצאנך ותחלף את משכרתי עשרת מונים. 118.

לולי אלהי אבי אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי כי עתה ריקם שלחתני את עניי ואת יגיע כפי ראה אמש הוכיח. 119.

ויען לבן ויאמר ליעקב הבנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה רואה לי הוא ולבנותי מה אעשה היום לאלה או לבניהן אשר ילדו. 120.

ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני וביניך. 121.

ויקח יעקב אבן וירימה מצבה. 122.

ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל. 123.

ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד. 124.

ויאמר לבן הגל הזה עד היום ביני וביניך על כן קרא שמו גלעד. 125.

והמצפה אשר אמר יפקד יי ביני וביניך כי נסתר איש מרעהו. 126.

אם תענה את בנותי ואם תקח נשים על בנותי אין איש עמנו ראה אלהים עד ביני וביניך. 127.

ויאמר לבן אל יעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר ירתי ביני וביניך. 128.

עד הגל הזה והמצבה אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה. 129.

אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו אלהי אביהם ויעקב נשבע בפחד אביו יצחק. 130.

ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו לחם ויליני בהר. 131.

וישכם לבן בבקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אותם וילך וישב לבן למקומו. 132.

ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים. 133.

ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה ויקרא שם המקום ההוא מחנים. 134.

ויעקב שלח מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום. 135.

ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה. 136.

ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך. 137.

ויעקב שב אל ארץ מולדתו ויבא אל יצחק אביו בממרא קרית הארבע היא חברון אשר גר שם אברהם ויצחק. 138.

ויבאו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו. 139.

ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר ואת הגמלים לשני מחנות. 140.

ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה. 141.

ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק יי האמר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך. 142.

קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות. 143.

הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבא והכני אם על בנים. 144.

ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב. 145.

ויהי שם בלילה ההוא ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו. 146.

שתים מאות עזים ועשרים תישים מאתים רחלים ועשרים אילים. 147.

שלשים מיניקות גמלים ובניהם ארבעים פרות ועשרה פרים עשרים אתנות ועשרה עירים. 148.

ויתן ביד עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר ובין עדר. 149.

ויצו את הראשון לאמר כי יפגשך עשו אחי ושאלך לאמר למי אתה ואנה תלך ולמי אלה לפניך. 150.

ואמרת לעבדך ליעקב מנחה היא שלחה לאדני לעשו והנה גם הוא אחרינו. 151.

ויצו גם את השני גם את השלישי גם את כל ההלכים אחרי העדרים לאמר כדבר הזה תדברון אל עשו במצאתכם אתו. 152.

ואמרתם גם הנה עבדך יעקב אחרינו כי אמר אכפרה פניו במנחה ההלכת לפני ואחר כן אראה פניו אולי ישא פני. 153.

ותעבר המנחה על פניו והוא לן בלילה ההוא במחנה. 154.

ויקם בלילה ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק. 155.

ויקחם ויעבירם את הנחל ויעבר את אשר לו. 156.

ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר. 157.

וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו. 158.

ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני. 159.

ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב. 160.

ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל. 161.

ויאמר יעקב הגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם. 162.

ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי. 163.

ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו. 164.

על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה. 165.

וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש ויחץ את הילדים על לאה ועל רחל ועל שתי השפחות. 166.

וישם את השפחות וילדיהם ראשנה ואת לאה וילדיה אחרנים ואת רחל ואת יוסף אחרנים. 167.

והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו. 168.

וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפל על צוארו וישקהו ויבכו. 169.

וישא עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך ויאמר הילדים אשר חנן אלהים את עבדך. 170.

ותגשנה השפחות הנה והילדיהן וישתחוו. 171.

ותגש גם לאה וילדיה וישתחוו ואחר נגש יוסף ורחל ויישתחוו. 172.

ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי ויאמר למצא חן בעיני אדני. 173.

ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך. 174.

ויאמר יעקב אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני. 175.

קח נא את ברכתי אשר הובאת לך כי חנני אלהים וכי יש לי כל ויפצר בו ויקח. 176.

ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך. 177.

ויאמר אליו אדני ידע כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן. 178.

יעבר נא אדני לפני עבדו ואנכי אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה. 179.

ויאמר עשו אעזבה נא עמך מן העם אשר אתי ויאמר למה זה אמצא חן בעיני אדני. 180.

וישב עשו ביום ההוא לדרכו שעירה. 181.

ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות על כן קרא שם המקום סכות. 182.

ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את פני העיר. 183.

ויקנה את חלקת השדה אשר נטה שם את אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה. 184.

ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל. 185.

ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ. 186.

וירא אתה שכם בן חמור החוי נשיא הארץ ויקח אתה וישכב אתה ויענה. 187.

ותדבק נפשו בדינה בת יעקב ויאהב את הנערה וידבר על לב הנערה. 188.

ויאמר שכם אל חמור אביו לאמר קח לי את הילדה הזאת לאשה. 189.

ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו והבניו היו את מקנהו בשדה ויחרש יעקב עד באם. 190.

ויצא חמור אבי שכם אל יעקב לדבר אתו. 191.

ובני יעקב באו מן השדה כשמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה. 192.

ויאמר חמור עם שכם בני חשקה נפשו בבתכם תנו נא אתה לו לאשה. 193.

והתחתנו אתנו בנתיכם תתנו לנו ואת בנותינו תקחו לכם. 194.

ואתנו תשבו והיתה הארץ לפניכם שבו וסחרו בה והאחזו בה. 195.

ויאמר שכם אל אביה ואל אחיה אמצא חן בעיניכם ואשר תאמרו אלי אתן. 196.

הרבו עלי מאד מהר ומתן ואתנה כאשר תאמרו אלי ותנו לי את הנערה לאשה. 197.

ויענו בני יעקב את שכם ואת חמור אביו במרמה וידברו אשר טמא את דינה אחותם. 198.

ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות הדבר הזה לתת אחותנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו. 199.

אך זאת נאות לכם אם תהיו כמונו להמול לכם כל זכר. 200.

ונתנו את בנותינו לכם ואת בנותיכם נקח לנו ונשבנו אתכם והיינו לעם אחד. 201.

ואם לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את בתנו והלכנו. 202.

וייטבו דבריהם בעיני חמור ובעיני שכם בן חמור. 203.

ולא אחר הנער לעשות הדבר כי חפץ בבת יעקב והוא נכבד מכל בית אביו. 204.

ויבא חמור ושכם בנו אל שער עירם וידברו אל אנשי עירם לאמר. 205.

האנשים האלה שלמים הם אתנו וישבו בארץ וסחרו אתה והנה הארץ רחבת ידים לפניהם את בנותם נקח לנו לנשים ואת בנותינו נתן להם. 206.

אך באת לשבת אתנו להיות לעם אחד בהמול לנו כל זכר כאשר הם נמולים. 207.

מקנהם וקנינם וכל בהמתם הלא לנו הם אך נאותה להם ויישבו אתנו. 208.

וישמעו אל חמור ואל שכם בנו כל יוצאי שער עירו ויימולו כל זכר כל יוצאי שער עירו. 209.

ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בטח והרגו כל זכר. 210.

ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו. 211.

בני יעקב באו על החללים ויבזו העיר אשר טמאו אחותם. 212.

את צאנם ואת בקרם ואת חמריהם ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו. 213.

וכל חילם ואת כל טפם ואת נשיהם שבו וישללו וכל אשר בבית. 214.

ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאישני בישב הכנעני והפרזי ואנכי מתי מספר ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי. 215.

ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו. 216.

ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך בברחך מפני עשו אחיך. 217.

ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסירו את אלהי הנכר אשר בתוככם והטהרו והחליפו שמלתיכם. 218.

ונקומה ונעלה בית אל ואעשה שם מזבח לאל העונה אתי ביום צרתי ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי. 219.

ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר אשר בידם ואת הנזמים אשר באזניהם ויטמן יעקב אתם תחת האלה אשר עם שכם. 220.

ויסעו ותהי חתת אלהים על הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב. 221.

ויבא יעקב לוזה אשר בארץ כנען הוא בית אל הוא ובל כל העם אשר אתו. 222.

ויבן שם מזבח ויקרא למקום אל בית אל כי שם נגלו אליו האלהים בברחו מפני אחיו. 223.

ותמת דבורה מינקת רבקה ותקבר מתחת לבית אל תחת האלון ויקרא שמו אלון בכות. 224.

ויראה אלהים אל יעקב עוד בבאו מפדן ארם ויברך אתו. 225.

ויאמר אליו אלהים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל. 226.

ויאמר אליו אלהים אני אל שדי פרה ורבה גוי וקהל גוים יהיה ממך ומלכים מחלציך יצאו. 227.

והארץ אשר נתתי לאברהם ולצחק לך אתננה ולזרעך אחריך אתן את הארץ. 228.

ויעל אלהים מעליו במקום אשר דבר אתו. 229.

ויצב יעקב מצבה במקום אשר דבר אתו מצבת אבן ויסך עליה נסך ויצק עליה שמן. 230.

ויקרא יעקב את שם המקום אשר דבר שם אלהים בית אל. 231.

ויסעו מבית אל ויהי עוד כברת הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה. 232.

ויהי בהקשותה בלדתה ותאמר לה המיילדת אל תיראי כי גם זה לך בן. 233.

ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין. 234.

ותמת רחל ותקבר בדרך אפרת היא בית לחם. 235.

ויצב י

ואת כל המחנה
את סיסרא
כן יאבדו כל אויביך יהוה
ושמשו צאתו כגבור בגברתו

ותשקט הארץ ארבעים שנה
ותמת דבורה הנביאה אשת לפידות היא שפטה את ישראל בעת ההיא
ותשב תחת תמר דבורה בין הרמה ובין בית אל
בהר אפרים
ויעל עמהם בני ישראל למשפט
ותשלח ותקרא לברק בן אבינעם מקדש נפתלי
ותאמר אליו הלא צוה יהוה אלהי ישראל
לך ומשכת בהר תבור ולקחת בידך עשרת אלפים איש מבני נפתלי ומבני זבולן
והנחלתי אל נחל קישון אליך את סיסרא שר צבא יבין וכל רכבו והמונו
ונתתיו בידך
ויאמר אליה ברק אם תלכי עמי והלכתי ואם לא תלכי עמי לא אלך
ותאמר הלוך אלך עמך אפס כי לא תהיה תפארתך על הדרך אשר אתה הולך
כי ביד אשה ימכר יהוה את סיסרא
ותקם דבורה ותלך עם ברק קדשה
ויזעק ברק את זבולן ואת נפתלי קדשה
ויעל רגליו עשרת אלפים איש
ועלה עמו דבורה
וחבר הקיני מנבדלים מקין מבני חובב חתן משה
ויט את אהלו עד אלון בצענים אשר אצל קדש
ויגידו לסיסרא כי עלה ברק בן אבינעם הר תבור
ויזעק סיסרא את כל רכבו תשע מאות רכב ברזל וכל העם אשר אתו
מחרושת הגוים אל נחל קישון
ותאמר דבורה אל ברק קום כי זה היום אשר נתן יהוה את סיסרא בידך
הלא יהוה יצא לפניך
וירד ברק מהר תבור ועשרת אלפים איש אחריו
ויהם יהוה את סיסרא ואת כל רכבו ואת כל המחנה לפי חרב לפני ברק
וסיסרא ירד מעל הרכב וינס ברגליו
ורדף ברק אחרי הרכב ואחרי המחנה עד חרושת הגוים
ויפל כל המחנה סיסרא לפי חרב לא נשאר עד אחד
וסיסרא נס ברגליו אל אהל יעל אשת חבר הקיני
כי שלום בין יבין מלך חצור ובין בית חבר הקיני
ותצא יעל לקראת סיסרא ותאמר אליו סור אדני סור אלי אל תירא
ויסר אליה האהלה ותכסהו בשמיכה
ויאמר אליה השקיני נא מעט מים כי צמאתי
ותפתח את נאד החלב ותשקהו ותכסהו
ויאמר אליה עמד פתח האהל והיה אם איש יבוא ושאלך ואמר היש פה איש ואמרת אין
ותקח יעל אשת חבר את יתד האהל ותשם את המקבת בידה
ותבא אליו בלאט ותתקע את היתד ברקתו ותצנח בארץ והוא נרדם ויעף וימת
והנה ברק רדף את סיסרא ותצא יעל לקראתו ותאמר אליו לך ואראך את האיש אשר אתה מבקש
ויבא אליה והנה סיסרא נפל מת והיתד ברקתו

ותשר דבורה ביום ההוא לאמר
בפרע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו יהוה
שמעו מלכים האזינו רוזנים אנכי ליהוה אנכי אזמר אזמרה ליהוה אלהי ישראל
יהוה בצאתך משעיר בצעדך משדה אדום ארץ רעשה אף שמים נטפו אף עבים נטפו מים
הרים נזלו מפני יהוה זה סיני מפני יהוה אלהי ישראל
בימי שמגר בן ענת בימי יעל חדלו ארחות והולכי נתיבות ילכו ארחות עקלקלות
חדלו פרזון בישראל חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל
יבחר אלהים חדשים אז לחם שערים מגן אם יראה ורמח בארבעים אלף בישראל
לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו יהוה
רכבי אתנות צחרות ישבי על מדין והלכי על דרך שיחו
מקול מחצצים בין מקהלים שם יתנו צדקות יהוה צדקות פרזונו בישראל
אז ירד לשערים עם יהוה ירד לי בגבורים
מאפרים שרשם בעמלק אחריך בנימין בעמיך מכיר ירדו מחקקים
וזבולן משכים בשבט סופר ויששכר עם דבורה ויששכר כן ברק שלח בעמקו רגליו
בפלגות ראובן גדלו חקקי לב למה ישבת בין שפתים לשמע שרקות עדרים
פלגות ראובן גדלו חקקי לב
גלעד בעבר הירדן שכן ודן למה יגור אניות
אשר ישב לחוף ימים ועל מפרציו ישכון
זבולן עם חרף נפשו למות ונפתלי על מרומי שדה
בא מלכים נלחמו אז נלחמו מלכי כנען בתענך על מי מגדו בצע כסף לא לקחו
מן השמים נלחמו הכוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא
נחל קישון גרפם נחל קדומים נחל קישון תדרכי נפשי עז
אז הלמו עקבי סוס מדהרות מדהרות אבירו
ארורו מרוז אמר מלאך יהוה ארור ארור יושביה כי לא באו לעזרת יהוה
לעזרת יהוה בגבורים
ברוכה מנשים יעל אשת חבר הקיני מנשים באהל תברך
מים חלב נתנה בספל הקריבה חמאה
ידה ליתד תשלחנה וימינה להלמות עמלים והלמה סיסרא מחקה ראשו וחלפה ורקתו
בין רגליה כרע נפל שכב בין רגליה כרע נפל
בחלון נשקפה ותיבב אם סיסרא בעד האשנב
מדוע בושש לבוא מדוע אחרו פעמי מרכבותיו
חכמות שריותיה אף היא תשיב אמריה לה
הלא ימצאו יחלקו שלל רחם רחמתים לראש גבר שלל צבעים לסיסרא שלל צבעים רקמה צבעונים רקמתים לצוארי שלל
כן יאבדו כל אויביך יהוה ואהביו כצאת השמש בגבורתו

ויעשו בני ישראל את הרע בעיני יהוה
ויהוה מכרם ביד יבין מלך כנען אשר מלך בחצור
ושר צבאו סיסרא והוא יושב בחרושת הגוים
ויזעקו בני ישראל אל יהוה כי תשע מאות רכב ברזל לו
ואשת לפידות היא נביאה

Tg. Jer. I / molibies

1. נפשם

+ Schreiber: Haigbuerkzeug fürs Zeugnusmittel i. Sprach. fürn Knabe; Mund: gracieusement empreux cônabat etayant l'âme faible] vgl. Jalkut 376

עיין שלום בדרכם Kiddushin 70a Abodah Sarah 18b cf. Josaphath Chullin 92a-Chag. — יפארת השחר-אלג. Chag. שם מי שהוציא קול

ותשר דבורה ביום ההוא לאמר
בפרע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו יהוה
שמעו מלכים האזינו רוזנים אנכי ליהוה אנכי אזמר אזמרה ליהוה אלהי ישראל
יהוה בצאתך משעיר בצעדך משדה אדום ארץ רעשה אף שמים נטפו אף עבים נטפו מים
הרים נזלו מפני יהוה זה סיני מפני יהוה אלהי ישראל
בימי שמגר בן ענת בימי יעל חדלו ארחות והולכי נתיבות ילכו ארחות עקלקלות
חדלו פרזון בישראל חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל
יבחר אלהים חדשים אז לחם שערים מגן אם יראה ורמח בארבעים אלף בישראל
לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו יהוה
רכבי אתנות צחרות ישבי על מדין והלכי על דרך שיחו
מקול מחצצים בין מקהלים שם יתנו צדקות יהוה צדקות פרזונו בישראל
אז ירד לשערים עם יהוה ירד לי בגבורים
מאפרים שרשם בעמלק אחריך בנימין בעמיך מכיר ירדו מחקקים
וזבולן משכים בשבט סופר ויששכר עם דבורה ויששכר כן ברק שלח בעמקו רגליו
בפלגות ראובן גדלו חקקי לב למה ישבת בין שפתים לשמע שרקות עדרים
פלגות ראובן גדלו חקקי לב
גלעד בעבר הירדן שכן ודן למה יגור אניות
אשר ישב לחוף ימים ועל מפרציו ישכון
זבולן עם חרף נפשו למות ונפתלי על מרומי שדה
בא מלכים נלחמו אז נלחמו מלכי כנען בתענך על מי מגדו בצע כסף לא לקחו
מן השמים נלחמו הכוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא
נחל קישון גרפם נחל קדומים נחל קישון תדרכי נפשי עז
אז הלמו עקבי סוס מדהרות מדהרות אבירו
ארורו מרוז אמר מלאך יהוה ארור ארור יושביה כי לא באו לעזרת יהוה
לעזרת יהוה בגבורים
ברוכה מנשים יעל אשת חבר הקיני מנשים באהל תברך
מים חלב נתנה בספל הקריבה חמאה
ידה ליתד תשלחנה וימינה להלמות עמלים והלמה סיסרא מחקה ראשו וחלפה ורקתו
בין רגליה כרע נפל שכב בין רגליה כרע נפל
בחלון נשקפה ותיבב אם סיסרא בעד האשנב
מדוע בושש לבוא מדוע אחרו פעמי מרכבותיו
חכמות שריותיה אף היא תשיב אמריה לה
הלא ימצאו יחלקו שלל רחם רחמתים לראש גבר שלל צבעים לסיסרא שלל צבעים רקמה צבעונים רקמתים לצוארי שלל
כן יאבדו כל אויביך יהוה ואהביו כצאת השמש בגבורתו

ויעשו בני ישראל את הרע בעיני יהוה
ויהוה מכרם ביד יבין מלך כנען אשר מלך בחצור
ושר צבאו סיסרא והוא יושב בחרושת הגוים
ויזעקו בני ישראל אל יהוה כי תשע מאות רכב ברזל לו
ואשת לפידות היא נביאה

ותשלח וקראה לברק בן אבינעם מקדש נפתלי
ותאמר אליו הלא צוה יהוה אלהי ישראל
לך ומשכת בהר תבור ולקחת בידך עשרת אלפים איש מבני נפתלי ומבני זבולן
והנחלתי אל נחל קישון אליך את סיסרא שר צבא יבין וכל רכבו והמונו
ונתתיו בידך
ויאמר אליה ברק אם תלכי עמי והלכתי ואם לא תלכי עמי לא אלך
ותאמר הלוך אלך עמך אפס כי לא תהיה תפארתך על הדרך אשר אתה הולך
כי ביד אשה ימכר יהוה את סיסרא
ותקם דבורה ותלך עם ברק קדשה
ויזעק ברק את זבולן ואת נפתלי קדשה
ויעל רגליו עשרת אלפים איש
ועלה עמו דבורה
וחבר הקיני מנבדלים מקין מבני חובב חתן משה
ויט את אהלו עד אלון בצענים אשר אצל קדש
ויגידו לסיסרא כי עלה ברק בן אבינעם הר תבור
ויזעק סיסרא את כל רכבו תשע מאות רכב ברזל וכל העם אשר אתו
מחרושת הגוים אל נחל קישון
ותאמר דבורה אל ברק קום כי זה היום אשר נתן יהוה את סיסרא בידך
הלא יהוה יצא לפניך
וירד ברק מהר תבור ועשרת אלפים איש אחריו
ויהם יהוה את סיסרא ואת כל רכבו ואת כל המחנה לפי חרב לפני ברק
וסיסרא ירד מעל הרכב וינס ברגליו
ורדף ברק אחרי הרכב ואחרי המחנה עד חרושת הגוים
ויפל כל המחנה סיסרא לפי חרב לא נשאר עד אחד
וסיסרא נס ברגליו אל אהל יעל אשת חבר הקיני
כי שלום בין יבין מלך חצור ובין בית חבר הקיני
ותצא יעל לקראת סיסרא ותאמר אליו סור אדני סור אלי אל תירא
ויסר אליה האהלה ותכסהו בשמיכה
ויאמר אליה השקיני נא מעט מים כי צמאתי
ותפתח את נאד החלב ותשקהו ותכסהו
ויאמר אליה עמד פתח האהל והיה אם איש יבוא ושאלך ואמר היש פה איש ואמרת אין
ותקח יעל אשת חבר את יתד האהל ותשם את המקבת בידה
ותבא אליו בלאט ותתקע את היתד ברקתו ותצנח בארץ והוא נרדם ויעף וימת
והנה ברק רדף את סיסרא ותצא יעל לקראתו ותאמר אליו לך ואראך את האיש אשר אתה מבקש
ויבא אליה והנה סיסרא נפל מת והיתד ברקתו

ותשר דבורה ביום ההוא לאמר
בפרע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו יהוה
שמעו מלכים האזינו רוזנים אנכי ליהוה אנכי אזמר אזמרה ליהוה אלהי ישראל
יהוה בצאתך משעיר בצעדך משדה אדום ארץ רעשה אף שמים נטפו אף עבים נטפו מים
הרים נזלו מפני יהוה זה סיני מפני יהוה אלהי ישראל
בימי שמגר בן ענת בימי יעל חדלו ארחות והולכי נתיבות ילכו ארחות עקלקלות
חדלו פרזון בישראל חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל
יבחר אלהים חדשים אז לחם שערים מגן אם יראה ורמח בארבעים אלף בישראל
לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו יהוה
רכבי אתנות צחרות ישבי על מדין והלכי על דרך שיחו
מקול מחצצים בין מקהלים שם יתנו צדקות יהוה צדקות פרזונו בישראל
אז ירד לשערים עם יהוה ירד לי בגבורים
מאפרים שרשם בעמלק אחריך בנימין בעמיך מכיר ירדו מחקקים
וזבולן משכים בשבט סופר ויששכר עם דבורה ויששכר כן ברק שלח בעמקו רגליו
בפלגות ראובן גדלו חקקי לב למה ישבת בין שפתים לשמע שרקות עדרים
פלגות ראובן גדלו חקקי לב
גלעד בעבר הירדן שכן ודן למה יגור אניות
אשר ישב לחוף ימים ועל מפרציו ישכון
זבולן עם חרף נפשו למות ונפתלי על מרומי שדה
בא מלכים נלחמו אז נלחמו מלכי כנען בתענך על מי מגדו בצע כסף לא לקחו
מן השמים נלחמו הכוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא
נחל קישון גרפם נחל קדומים נחל קישון תדרכי נפשי עז
אז הלמו עקבי סוס מדהרות מדהרות אבירו
ארורו מרוז אמר מלאך יהוה ארור ארור יושביה כי לא באו לעזרת יהוה
לעזרת יהוה בגבורים
ברוכה מנשים יעל אשת חבר הקיני מנשים באהל תברך
מים חלב נתנה בספל הקריבה חמאה
ידה ליתד תשלחנה וימינה להלמות עמלים והלמה סיסרא מחקה ראשו וחלפה ורקתו
בין רגליה כרע נפל שכב בין רגליה כרע נפל
בחלון נשקפה ותיבב אם סיסרא בעד האשנב
מדוע בושש לבוא מדוע אחרו פעמי מרכבותיו
חכמות שריותיה אף היא תשיב אמריה לה
הלא ימצאו יחלקו שלל רחם רחמתים לראש גבר שלל צבעים לסיסרא שלל צבעים רקמה צבעונים רקמתים לצוארי שלל
כן יאבדו כל אויביך יהוה ואהביו כצאת השמש בגבורתו

ויעשו בני ישראל את הרע בעיני יהוה
ויהוה מכרם ביד יבין מלך כנען אשר מלך בחצור
ושר צבאו סיסרא והוא יושב בחרושת הגוים
ויזעקו בני ישראל אל יהוה כי תשע מאות רכב ברזל לו
ואשת לפידות היא נביאה

ותשלח וקראה לברק בן אבינעם מקדש נפתלי
ותאמר אליו הלא צוה יהוה אלהי ישראל
לך ומשכת בהר תבור ולקחת בידך עשרת אלפים איש מבני נפתלי ומבני זבולן
והנחלתי אל נחל קישון אליך את סיסרא שר צבא יבין וכל רכבו והמונו
ונתתיו בידך
ויאמר אליה ברק אם תלכי עמי והלכתי ואם לא תלכי עמי לא אלך
ותאמר הלוך אלך עמך אפס כי לא תהיה תפארתך על הדרך אשר אתה הולך
כי ביד אשה ימכר יהוה את סיסרא
ותקם דבורה ותלך עם ברק קדשה
ויזעק ברק את זבולן ואת נפתלי קדשה
ויעל רגליו עשרת אלפים איש
ועלה עמו דבורה
וחבר הקיני מנבדלים מקין מבני חובב חתן משה
ויט את אהלו עד אלון בצענים אשר אצל קדש
ויגידו לסיסרא כי עלה ברק בן אבינעם הר תבור
ויזעק סיסרא את כל רכבו תשע מאות רכב ברזל וכל העם אשר אתו
מחרושת הגוים אל נחל קישון
ותאמר דבורה אל ברק קום כי זה היום אשר נתן יהוה את סיסרא בידך
הלא יהוה יצא לפניך
וירד ברק מהר תבור ועשרת אלפים איש אחריו
ויהם יהוה את סיסרא ואת כל רכבו ואת כל המחנה לפי חרב לפני ברק
וסיסרא ירד מעל הרכב וינס ברגליו
ורדף ברק אחרי הרכב ואחרי המחנה עד חרושת הגוים
ויפל כל המחנה סיסרא לפי חרב לא נשאר עד אחד
וסיסרא נס ברגליו אל אהל יעל אשת חבר הקיני
כי שלום בין יבין מלך חצור ובין בית חבר הקיני
ותצא יעל לקראת סיסרא ותאמר אליו סור אדני סור אלי אל תירא
ויסר אליה האהלה ותכסהו בשמיכה
ויאמר אליה השקיני נא מעט מים כי צמאתי
ותפתח את נאד החלב ותשקהו ותכסהו
ויאמר אליה עמד פתח האהל והיה אם איש יבוא ושאלך ואמר היש פה איש ואמרת אין
ותקח יעל אשת חבר את יתד האהל ותשם את המקבת בידה
ותבא אליו בלאט ותתקע את היתד ברקתו ותצנח בארץ והוא נרדם ויעף וימת
והנה ברק רדף את סיסרא ותצא יעל לקראתו ותאמר אליו לך ואראך את האיש אשר אתה מבקש
ויבא אליה והנה סיסרא נפל מת והיתד ברקתו

ותסוך בגלל הבגלי וכתלי [illegible] ויצאו מזה "ויצאו מזה" ר"ל כמו [illegible] ויצאו מזה

ז׳ המיצרים. מ׳ המיצרים

פ״ו. משפ׳

שופ״ר

* Ex 22,4 Lev 24,18 Dtn 19,21 Num 35,31 Ex 21,36 Lev 24,21 Num 35,33 Dtn 19,13 Num 35,31 Dtn 19,21

מלחמה יגלשיהה

o unbecelliae.

20/1

ג' מרחשון תרפ"ב

ירושלים

מכתב

יום ב' ח"ר

ירושלים

ירושלים

ירושלים

ואלה שפטים אשר תשים לפניהם ושפטו את העם משפט צדק
לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שחד כי השחד יעור
עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים כי צדק צדק תרדף למען
תחיה וירשת את הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך לשבטיך
ושפטו את העם משפט צדק לא תטה משפט לא תכיר פנים
ולא תקח שחד כי השחד יעור עיני חכמים וסלף דברי צדיקים
צדק צדק תרדף למען תחיה וירשת את הארץ אשר יהוה
אלהיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק לא תטה
משפט לא תכיר פנים ולא תקח שחד כי השחד יעור עיני
חכמים וסלף דברי צדיקים צדק צדק תרדף למען תחיה
וירשת את הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך

דברים 9 חדלת ארחות / שמעתי שהיו כו
מן שנה שלמדו שמעתי שלמדו בן יומן
כי שלמדו ובן שלמדו על ידך לבדוה
פיוסדו שלמדו שמדוכה שלמד שמתקרה
הו שלה ובולבי בתיבות ילמד ארחות

עשים

עד שקמתי דבורה שלמדו במדבר יאשר
ושלמדו את המשפילי והמגבהי
ושלמדו עד יאשר קמתי דבורה
יבחר אלהים חדשים אז לחם שעריו ס.
כשלו ולא מן לחם את לותמי והומן
מלחמה ושלמדו בן שלמד לפי תכלי שלמדה

חדלו פרזון בישראל חדלו כי שמתנדבו
אז ישיבו מי שלמד היו שלמדו שמדי ביו
מסורה מתי היהודים הפרזים היושבים
בערי הפרזות ומן הוא שלמדו שלמדו
צדקות פרזונו בישראל והו מחדש
יאשר פרזונו מתי משכבו כמו נפיל

+ dazu die Hdschr. fast das Keere numeratum.

vide bei Sam p. 27 mit Anmerkung

ויהי בכל עבודת ישראל בכל דור ודור איש מישראל שופט ונשיא ואב בית דין ונביא ואיש אשר תדכא רוחו להמית את נפשו ואשה אשר תדכא רוחה להמית את נפשה ואין אחד מהם יודע מי הוא עד שיבוא עליו הדבר שהוא ראוי לו ואז יודעין שהוא ראוי לו שנאמר ויהי אחרי מות משה ויהושע בן נון משרת משה ענה ה' את משה ויאמר משה אל יהושע בן נון וגו' ואומר ויהי אחרי מות איוב ויאמר ה' אל אליפז התימני וגו' ואומר ויהי אחרי מות שאול וגו' ואומר ויהי אחרי מות יהוידע וגו' ואומר ויהי אחרי מות יהוידע וגו' ואומר ויהי אחרי מות אחאב וגו' ואומר ויהי אחרי מות יהושפט וגו' ואומר ויהי אחרי מות יהואחז וגו' ואומר ויהי אחרי מות יהויקים וגו' ואומר ויהי אחרי מות יהויכין וגו' ואומר ויהי אחרי מות צדקיהו וגו' ואומר ויהי אחרי מות גדליה וגו' ואומר ויהי אחרי מות עזריה וגו' ואומר ויהי אחרי מות יהוידע וגו' ואומר ויהי אחרי מות יהוידע וגו' ואומר ויהי אחרי מות יהוידע

ואשתו ואת בניו ואת בנות בניו עמו ויברך אותם וישב איש אל נחלתו׃

ויסע אברם הנגבה וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר׃ ויאמר אברהם אל שרה אשתו אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך׃ ויהי כאשר בא אברם מצרימה וירא המצרים את האשה כי יפה היא מאד׃ ויראו אתה שרי פרעה ויהללו אתה אל פרעה ותקח האשה בית פרעה׃ ולאברם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמרים ועבדים ושפחות ואתנות וגמלים׃ ויגע יהוה את פרעה נגעים גדלים ואת ביתו על דבר שרי אשת אברם׃ ויקרא פרעה לאברם ויאמר מה זאת עשית לי למה לא הגדת לי כי אשתך היא׃ למה אמרת אחתי היא ואקח אתה לי לאשה ועתה הנה אשתך קח ולך׃ ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת אשתו וכל אשר לו׃

ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה׃ ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב׃ וילך למסעיו מהנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין העי׃ למקום אשר היה שם מזבח בתחלה ויקרא שם אברם בשם יהוה׃ וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן ובקר ואהלים׃ ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו כי היה רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדו׃ ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני והפרזי אז ישב בארץ׃ ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני ובינך ובין רעי ובין רעיך כי אנשים אחים אנחנו׃ הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה׃ וישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן כי כלה משקה לפני שחת יהוה את סדם ואת עמרה כגן יהוה כארץ מצרים באכה צוער׃ ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו׃ אברם ישב בארץ כנען ולוט ישב בערי הככר ויאהל עד סדם׃ ואנשי סדם רעים וחטאים ליהוה מאד׃ ויהוה אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם צפנה ונגבה וקדמה וימה׃ כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם׃ ושמתי את זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה׃ קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה׃ ויאהל אברם ויבא וישב באלני ממרא אשר בחברון ויבן שם מזבח ליהוה׃

ויהי בימי אמרפל מלך שנער אריוך מלך אלסר כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים׃ עשו מלחמה את ברע מלך סדם ואת ברשע מלך עמרה שנאב מלך אדמה ושמאבר מלך צבויים ומלך בלע הוא צוער׃ כל אלה חברו אל עמק השדים הוא ים המלח׃ שתים עשרה שנה עבדו את כדרלעמר ובשלש עשרה שנה מרדו׃ ובארבע עשרה שנה בא כדרלעמר והמלכים אשר אתו ויכו את רפאים בעשתרת קרנים ואת הזוזים בהם ואת האימים בשוה קריתים׃ ואת החרי בהרם שעיר עד אל פארן אשר על המדבר׃ וישבו ויבאו אל עין משפט הוא קדש ויכו את כל שדה העמלקי וגם את האמרי הישב בחצצן תמר׃ ויצא מלך סדם ומלך עמרה ומלך אדמה ומלך צבויים ומלך בלע הוא צוער ויערכו אתם מלחמה בעמק השדים׃ את כדרלעמר מלך עילם ואת תדעל מלך גוים ואת אמרפל מלך שנער ואת אריוך מלך אלסר ארבעה מלכים את החמשה׃ עמק השדים באת באת בארות בארות חמר ויפלו שמה המלך סדם ועמרה נסו ויפלו שמה והנשארים הרה נסו׃ ויקחו את כל רכוש סדם ועמרה ואת כל אכלם וילכו׃ וילכדו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וילך והוא יושב בסדם׃ ויבא הפליט ויגד לאברם העברי והוא שכן באלני ממרא האמרי אחי אשכל ואחי ענר והם בעלי ברית אברם׃ וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את חניכיו ילידי ביתו שמנה עשר ושלש מאות וירדף עד דן׃ ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויכם וירדפם עד חובה אשר משמאל לדמשק׃ וישב את כל הרכש וגם את לוט אחיו ורכושו השיב וגם את הנשים ואת העם׃

ויצא מלך סדם לקראתו אחרי שובו מהכות את כדרלעמר ואת המלכים אשר אתו אל עמק שוה הוא עמק המלך׃ ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון׃ ויברכהו ויאמר ברוך אברם לאל עליון קנה שמים וארץ׃ וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך ונתן לו מעשר מכל׃ ויאמר מלך סדם אל אברם תן לי הנפש והרכש קח לך׃ וישא אברם את ידו אל יהוה אל עליון קנה שמים וארץ׃ אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך ולא תאמר אני העשרתי את אברם׃ בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים אשר הלכו אתי ענר אשכל וממרא יקחו חלקם׃

אחר הדברים האלה היה דבר יהוה אל אברם במחזה לאמר אל תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד׃ ויאמר אברם אדני יהוה מה תתן לי ואנכי הולך ערירי ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר׃ ויאמר אברם הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי׃ והנה דבר יהוה אליו לאמר לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך׃ ויוצא אתו החוצה ויאמר הבט נא השמים וספר הכוכבים אם תוכל לספר אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך׃ והאמן ביהוה ויחשבה לו צדקה׃ ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה׃ ויאמר אדני יהוה במה אדע כי אירשנה׃ ויאמר אליו קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש ותר וגוזל׃ ויקח לו את כל אלה ויבתר אתם בתוך ויתן איש בתרו לקראת רעהו והציפור לא בתר׃ וירד העיט על הפגרים ויבתר אברם אתם׃ ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו׃ ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה׃ וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול׃ ואתה תבוא אל אבתיך בשלום תקבר בשיבה טובה׃ ודור רביעי ישובו הנה כי לא שלם עון האמרי עד הנה׃ ויהי השמש באה ועלטה היתה והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה׃ ביום ההוא כרת יהוה את אברם ברית לאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת׃ את הקיני ואת הקנזי ואת הקדמני׃ ואת החתי ואת הפרזי ואת הרפאים׃ ואת האמרי ואת הכנעני ואת הגרגשי ואת היבוסי׃

ושרי אשת אברם לא ילדה לו ולה שפחה מצרית ושמה הגר׃ ותאמר שרי אל אברם הנה נא עצרני יהוה מלדת בא נא אל שפחתי אולי אבנה ממנה ויאבה אברם לקול שרי׃ ותקח שרי אשת אברם את הגר המצרית שפחתה מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען ותתן אתה לאברם אישה לו לאשה׃ ויבא אל הגר ותהר ותרא כי הרתה ותקל גברתה בעיניה׃ ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי בחיקך ותרא כי הרתה ואקל בעיניה ישפט יהוה ביני וביניך׃ ויאמר אברם אל שרי הנה שפחתך בידך עשי לה הטוב בעיניך ותענה שרי ותברח מפניה׃ וימצאה מלאך יהוה על עין המים במדבר על העין בדרך שור׃ ויאמר הגר שפחת שרי אי מזה באת ואנה תלכי ותאמר מפני שרי גברתי אנכי בורחת׃ ויאמר לה מלאך יהוה שובי אל גברתך והתעני תחת ידיה׃ ויאמר לה מלאך יהוה הרבה ארבה את זרעך ולא יספר מרב׃ ויאמר לה מלאך יהוה הנך הרה ויולדת בן וקראת שמו ישמעאל כי שמע יהוה אל ענים׃ והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו ועל פני כל אחיו ישכן׃ ותקרא שם יהוה הדבר אליה אתה אל ראי כי אמרה הגם הלום ראיתי אחרי ראי׃ על כן קרא לבאר באר לחי ראי הנה בין קדש ובין ברד׃ ותלד הגר לאברם בן ויקרא אברם שם בנו אשר ילדה הגר ישמעאל׃ ואברם בן שמנים שנה ושש שנים בלדת הגר את ישמעאל לאברם׃

ויהי אברם בן תשעים שנה ותשע שנים וירא יהוה אל אברם ויאמר אליו אני אל שדי התהלך לפני והיה תמים׃ ואתנה בריתי ביני ובינך וארבה אתך במאד מאד׃ ויפל אברם על פניו וידבר אתו אלהים לאמר׃ אני הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים׃ ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם כי אב המון גוים נתתיך׃ והפרתי אתך במאד מאד ונתתיך לגוים ומלכים ממך יצאו׃ והקמתי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריך לדרתם לברית עולם להיות לאל לך ולזרעך אחריך׃ ונתתי לך ולזרעך אחריך את ארץ מגריך את כל ארץ כנען לאחזת עולם והייתי להם לאלהים׃ ויאמר אלהים אל אברהם ואתה את בריתי תשמר אתה וזרעך אחריך לדרתם׃ זאת בריתי אשר תשמרו ביני ובינכם ובין זרעך אחריך המול לכם כל זכר׃ ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם׃ ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר לדרתיכם יליד בית וממקנת כל בן נכר אשר לא מזרעך הוא׃ המול ימול יליד ביתך ומקנת כספך והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם׃ וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה את בריתי הפר׃ ויאמר אלהים אל אברהם שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה׃ וברכתי אתה וגם נתתי ממנה לך בן וברכתיה והיתה לגוים מלכי עמים ממנה יהיו׃ ויפל אברהם על פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן מאה שנה יולד ואם שרה הבת תשעים שנה תלד׃ ויאמר אברהם אל האלהים לו ישמעאל יחיה לפניך׃ ויאמר אלהים אבל שרה אשתך ילדת לך בן וקראת את שמו יצחק והקמתי את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו׃ ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתי אתו והפריתי אתו והרביתי אתו במאד מאד שנים עשר נשאים יוליד ונתתיו לגוי גדול׃ ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת׃ ויכל לדבר אתו ויעל אלהים מעל אברהם׃

ויקח אברהם את ישמעאל בנו ואת כל ילידי ביתו ואת כל מקנת כספו כל זכר באנשי בית אברהם וימל את בשר ערלתם בעצם היום הזה כאשר דבר אתו אלהים׃ ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהמלו בשר ערלתו׃ וישמעאל בנו בן שלש עשרה שנה בהמלו את בשר ערלתו׃ בעצם היום הזה נמול אברהם וישמעאל בנו׃ וכל אנשי ביתו יליד בית וקנין כסף מאת בן נכר נמלו אתו׃

ויראא אליו יהוה באלני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום׃ וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה׃ ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך׃ יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ׃ ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו כי על כן עברתם על עבדכם ויאמרו כן תעשה כאשר דברת׃ וימהר אברהם האהלה אל שרה ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת לושי ועשי עגות׃ ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל הנער וימהר לעשות אתו׃ ויקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם והוא עמד עליהם תחת העץ ויאכלו׃ ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל׃ ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתך ושרה שמעת פתח האהל והוא אחריו׃ ואברהם ושרה זקנים באים בימים חדל להיות לשרה אורח כנשים׃ ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה לי עדנה ואדני זקן׃ ויאמר יהוה אל אברהם למה זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלד ואני זקנתי׃ היפלא מיהוה דבר למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן׃ ותכחש שרה לאמר לא צחקתי כי יראה ויאמר לא כי צחקת׃

ויקמו משם האנשים וישקפו על פני סדם ואברהם הלך עמם לשלחם׃ ויהוה אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עשה׃ ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו כל גוי הארץ׃ כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך יהוה לעשות צדקה ומשפט למען הביא יהוה על אברהם את אשר דבר עליו׃ ויאמר יהוה זעקת סדם ועמרה כי רבה ועתה ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה ואם לא אדעה׃ ויפנו משם האנשים וילכו סדמה ואברהם עודנו עמד לפני יהוה׃ ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע׃ אולי יש חמשים צדיקם בתוך העיר האף תספה ולא תשא למקום בעבור חמשים הצדיקם אשר בקרבה׃ חלילה לך מעשות כדבר הזה להמית צדיק עם רשע והיה כצדיק כרשע חלילה לך השפט כל הארץ לא יעשה משפט׃ ויאמר יהוה אם אמצא בסדם חמשים צדיקם בתוך העיר ונשאתי לכל המקום בעבורם׃ ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני ואנכי עפר ואפר׃ אולי יחסרון חמשה לחמשים הצדיק תשחית בחמשה את כל העיר ויאמר לא אשחית אם אמצא שם ארבעים וחמשה׃ ויסף עוד דבר אליו ואולי ימצאון שם ארבעים ויאמר לא אעשה בעבור הארבעים׃ ויאמר אל נא יחר לאדני ואדברה אולי ימצאון שם שלשים ויאמר לא אעשה אם אמצא שם שלשים׃ ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדני אולי ימצאון שם עשרים ויאמר לא אשחית בעבור העשרים׃ ויאמר אל נא יחר לאדני ואדברה אך הפעם אולי ימצאון שם עשרה ויאמר לא אשחית בעבור העשרה׃ וילך יהוה כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקמו׃

ויבאו שני המלאכים סדמה בערב ולוט ישב בשער סדם וירא לוט ויקם לקראתם וישתחו אפים ארצה׃ ויאמר הנה נא אדני סורו נא אל בית עבדכם ולינו ורחצו רגליכם והשכמתם והלכתם לדרככם ויאמרו לא כי ברחוב נלין׃ ויפצר בהם מאד ויסרו אליו ויבאו אל ביתו ויעש להם משתה ומצות אפה ויאכלו׃ טרם ישכבו ואנשי העיר אנשי סדם נסבו על הבית מנער ועד זקן כל העם מקצה׃ ויקראו אל לוט ויאמרו לו איה האנשים אשר באו אליך הלילה הוציאם אלינו ונדעה אתם׃ ויצא אליהם לוט הפתחה והדלת סגר אחריו׃ ויאמר אל נא אחי תרעו׃ הנה נא לי שתי בנות אשר לא ידעו איש אוציאה נא אתכם ועשו להן כטוב בעיניכם רק לאנשים האל אל תעשו דבר כי על כן באו בצל קורתי׃ ויאמרו גש הלאה ויאמרו האחד בא לגור וישפט שפוט עתה נרע לך מהם ופצר במאד באיש באלהים ויגשו לשבר הדלת׃ וישלחו האנשים את ידם ויבאו את לוט אליהם הביתה ואת הדלת סגרו׃ את האנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים מקטן ועד גדול ויליאו למצא הפתח׃ ויאמרו האנשים אל לוט עוד מי לך פה חתן ובניך ובנתיך וכל אשר לך בעיר הוצא מן המקום׃ כי משחתים אנחנו את המקום הזה כי גדלה צעקתם את פני יהוה וישלחנו יהוה לשחתה׃ ויצא לוט וידבר אל חתניו לקחי בנותיו ויאמר קומו צאו מן המקום הזה כי משחית יהוה את העיר ויהי כמצחק בעיני חתניו׃ וכעלות השחר ויאיצו המלאכים בלוט לאמר קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך הנמצאות פן תספה בעון העיר׃ ויתמהמה ויחזיקו האנשים בידו וביד אשתו ובידי שתי בנותיו בחמלת יהוה עליו ויצאהו וינחהו מחוץ לעיר׃ ויהי כהוציאם אתם החוצה ויאמר המלט על נפשך אל תבט אחריך ואל תעמד בכל הככר ההרה המלט פן תספה׃ ויאמר לוט אליהם אל נא אדני׃ הנה נא מצא עבדך חן בעיניך ותגדל חסדך אשר עשית עמדי להחיות את נפשי ואנכי לא אוכל להמלט ההרה פן תדבקני הרעה ומתי׃ הנה נא העיר הזאת קרבה לנוס שמה והיא מצער אמלטה נא שמה הלא מצער היא ותחי נפשי׃ ויאמר אליו הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה לבלתי הפכי את העיר אשר דברת׃ מהר המלט שמה כי לא אוכל לעשות דבר עד באך שמה על כן קרא שם העיר צוער׃ השמש יצא על הארץ ולוט בא צוערה׃ ויהוה המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש מאת יהוה מן השמים׃ ויהפך את הערים האל ואת כל הככר ואת כל יושבי הערים ואת צמחת האדמה׃ ותבט אשתו מאחריו ותהי נציב מלח׃ וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני יהוה׃ וישקף על פני סדם ועמרה ועל כל פני ארץ הככר וירא והנה עלה קיטר הארץ כקיטר הכבשן׃ ויהי בשחת אלהים את ערי הככר ויזכר אלהים את אברהם וישלח את לוט מתוך הפכה בהפך את הערים אשר ישב בהן לוט׃

ויעל לוט מצוער וישב בהר הוא ושתי בנותיו עמו כי ירא לשבת בצוער וישב במערה הוא ושתי בנותיו׃ ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו כדרך כל הארץ׃ לכה נשקה את אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע׃ ותשקין את אביהן יין בלילה הוא ותבא הבכירה ותשכב את אביה ולא ידע בשכבה ובקומה׃ ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל הצעירה הן שכבתי אמש את אבי נשקנו יין גם הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע׃ ותשקין גם בלילה הוא את אביהן יין ותקם הצעירה ותשכב עמו ולא ידע בשכבה ובקומה׃ ותהרין שתי בנות לוט מאביהן׃ ותלד הבכירה בן ותקרא שמו מואב הוא אבי מואב עד היום׃ והצעירה גם היא ילדה בן ותקרא שמו בן עמי הוא אבי בני עמון עד היום׃

ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר׃ ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחתי הוא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את שרה׃ ויבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר אליו הנך מת על האשה אשר לקחת והיא בעולת בעל׃ ואבימלך לא קרב אליה ויאמר אדני הגוי גם צדיק תהרג׃ הלא הוא אמר לי אחתי הוא והיא גם הוא אמרה אחי הוא בתם לבבי ובנקיון כפי עשיתי זאת׃ ויאמר אליו האלהים בחלום גם אני ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת ואחשך גם אנכי מחטא לי על כן לא נתתיך לנגעה אליה׃ ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך וחיה ואם אינך משיב דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך׃ וישכם אבימלך בבקר ויקרא לכל עבדיו וידבר את כל הדברים האלה באזניהם ויראו האנשים מאד׃ ויקרא אבימלך לאברהם ויאמר אליו מה עשית לנו ומה חטאתי לך כי הבאת עלי ועל ממלכתי חטאה גדלות מעשים אשר לא יעשו עשית עמדי׃ ויאמר אבימלך אל אברהם מה ראית כי עשית את הדבר הזה׃ ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי׃ ואמנה גם אחתי בת אבי הוא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה׃ והיה כאשר התעו אתי אלהים מבית אבי ואמר לה זה חסדך אשר תעשי עמדי אל כל המקום אשר נבוא שמה אמרי עלי אחי הוא׃ ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ויתן לאברהם וישב לו את שרה אשתו׃ ויאמר אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב׃ ולשרה אמר הנה נתתי אלף כסף לאחיך הנה הוא לך כסות עינים לכל אשר אתך ואת כל ונכחת׃ ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהתיו וילדו׃ כי עצר עצר יהוה בעד כל רחם לבית אבימלך על דבר שרה אשת אברהם׃

ויהוה פקד את שרה כאשר אמר ויעש יהוה לשרה כאשר דבר׃ ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים׃ ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק׃ וימל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים כאשר צוה אתו אלהים׃ ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו׃ ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי׃ ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו׃ ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק׃ ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק׃ ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק׃ ורע הדבר מאד בעיני אברהם על אודות בנו׃ ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע׃ וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא׃ וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואת הילד ושלחה וילך התע במדבר באר שבע׃ ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת אחד השיחם׃ ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את קולה ותבך׃ וישמע אלהים את קול הנער ויקרא מלאך אלהים אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם׃ קומי שאי את הנער והחזיקי את ידך בו כי לגוי גדול אשימנו׃ ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער׃ ויהי אלהים את הנער ויגדל וישב במדבר ויהי רבה קשת׃ וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים׃

ויהי בעת ההיא ואבימלך ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר אתה עשה׃ ועתה השבעה לי באלהים הנה אם תשקר לי ולניני ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרת בה׃ ויאמר אברהם אנכי אשבע׃ והוכח אברהם את אבימלך על אדות באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך׃ ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה וגם אתה לא הגדת לי וגם אני לא שמעתי בלתי היום׃ ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית׃ ויצב אברהם את שבע כבשות הצאן לבדהן׃ ויאמר אבימלך אל אברהם מה הנה שבע כבשות האלה אשר הצבת לבדהן׃ ויאמר כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת׃ על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם׃ ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים׃ ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם יהוה אל עולם׃ ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים׃

ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני׃ ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך׃ וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים׃ ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק׃ ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם׃ ויקח אברהם את עצי העלה וישם על יצחק בנו ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו׃ ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעלה׃ ויאמר אברהם אלהים יראה לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדו׃ ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח וערך את העצים ויעקד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח ממעל לעצים׃ וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו׃ ויקרא אליו מלאך יהוה מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני׃ ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני׃ וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו׃ ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה׃ ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן השמים׃ ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך׃ כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו׃ והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי׃ וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחד אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע׃

ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך׃ את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם׃ ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל׃ ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם׃ ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה׃

ותהי שרה מאת שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה׃ ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה׃ ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר׃ גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני׃ ויענו בני חת את אברהם לאמר לו׃ שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש מצנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך׃ ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת׃ וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר׃ ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר׃ ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר׃ לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך׃ וישתחו אברהם לפני עם הארץ׃ וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שמה׃ ויען עפרון את אברהם לאמר לו׃ אדני שמע אלי ארץ ארבע מאת שקל כסף ביני ובינך מה הוא ואת מתך קבר׃ וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר׃ ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו והכל העצים אשר בכל גבול סביב׃ לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו׃ ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען׃ ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת׃

ואברהם זקן בא בימים ויהוה ברך את אברהם בכל׃ ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי׃ ואשבעך ביהוה אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו׃ כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק׃ ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת השב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם׃ ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה׃ יהוה אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם׃ ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשב שמה׃ וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על הדבר הזה׃ ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך ארם נהרים אל עיר נחור׃ ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השאבות׃ ויאמר יהוה אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד עם אדני אברהם׃ הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאות לשאב מים׃ והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני׃ והוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה למלכה בת בתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה׃ והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותעל׃ וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך׃ ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו׃ ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתת׃ ותמהר ותערה כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו׃ והאיש משתאה לה מחרישׁ לדעת ההצליח יהוה דרכו אם לא׃ ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם׃ ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו ללון׃ ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור׃ ותאמר אליו גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון׃ ויקד האיש וישתחו ליהוה׃ ויאמר ברוך יהוה אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני יהוה בית אחי אדני׃ ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה׃ ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין׃ ויהי כראות את הנזם ואת הצמידים על ידי אחתו וכשמעו את דברי רבקה אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין׃ ויאמר בא ברוך יהוה למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים׃ ויבא האיש הבית ויפתח החמרים ויתן תבן ומספוא לחמרים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו׃ וישם לפניו לאכל ויאמר לא אכל עד אם דברתי דברי ויאמר דבר׃ ויאמר עבד אברהם אנכי׃ ויהוה ברך את אדני מאד ויגדל וייתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים׃ ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו׃ ויגדל אדני מאד ויגדל וייתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים׃ ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו׃ והשבעני אדני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו׃ אם לא אל בית אבי תלך וממשפחתי ולקחת אשה לבני׃ ואבוא היום אל העין ואמרתי יהוה אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה׃ הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמ

Vgl. Beidhawi zu Koran Sure 7. 6. ed. Fleischer p. 81 Zeile 29. Autor des Mohtasib-Komm.

وقيل استفاقه من التعذيب الذى هو ازالة العذب كالتقذية والتمريض

Beste Abhandlung der Literatur meines Wissens Münzel Vom Kapitelsinn zum Perikopensinn wird bei nächster Gelegenheit ausgenutzt.

דוגמה וסוגיו. מ עקר ועיקר ועיקור Ungenau. Vgl. Geiger Urschrift u. Übersetzungen d. Bibel. p. 31. 2. d. Ms. XV. 152. Grammatikern הסך הפעולה Ueber Saadias Version des Pentateuch III. 162. Ueber Menachem b. Serukh (ed. Filipp. 36) שמות הכפולות מלה כפולה עדין Ueber Abr. Bedarshi Chibbur Yafeh. (ed. Amsterd. 1865) VIII) die Synonyma, & die Umschr. Arab. Synonymik in ursprünglichen Formen weil zu gebrauchen für Aphasie vgl. Guttmann d. Synonymik. p. 4. — die zweifache Bedeutung des Kal bei einem Hophal. der Hophil wechselt

~~(vgl. Kirchheim Einleitung zu Jesaja 1 ed. Pinsker)~~ הדבק. vgl. Bacher's zu Abulwalid. ~~p. 421 a.~~ Ueber Menachem b. Saruk. ed. Filipp. p. 156 ff.

על נבא ואנא אי Hillmann +

(* ובדרשה (Ueber Rabbenu Jacob Tam) דבון ובדרשה (Ueber Jakob b. David Kalonymos) ed. Buber 28b IX

נשק ל

ויהי ביום השמיני ויקרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימם והקרב לפני יי׳ ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימם לעלה ופר ואיל לזבח לזבח לפני יי׳ ומנחה בלולה בשמן כי היום יי׳ נראה אליכם ויקחו את אשר צוה משה אל פני האהל ותקרב כל העדה ויעמדו לפני יי׳ ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יי׳ תעשו ויראה אליכם כבוד יי׳ ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יי׳ ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח והקטיר המזבחה את החלב והכלית והיותרת מן הכבד מן החטאת כאשר צוה יי׳ את משה והבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה ויזבח את זבח העם ויגש בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת הבשר ואת הראש הקטיר המזבחה ויקטר על העולה ויגש את קרבן העם ויקח את שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויחטאהו כראשון ויגש את העולה ויעשה כמשפט ויגש את המנחה וימלא כפו ממנה ויקטר המזבחה מלבד עולת הבקר ויגש את זבח העם ויקח את שור ואת האיל זבחי השלמים אשר לעם ויגישו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה והמכסה והקרבים והכליות ויתרת הכבד ויקטרו את החלבים על הבשרים ויקטר המזבחה ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה ויעשו בני אהרן את הבשר ואת הראש המזבחה כאשר צוה יי׳ את משה

ויהי כיום השמיני

ביום השמיני ~~ל~~ לשבעת ימי המלואים ויום ראש חדש ניסן ויום ראש חדש אלול ויום הכפורים ויום שמיני עצרת ויום ראש חדש תשרי ויום ראש חדש ניסן ויום ראש חדש אלול ויום הכפורים ויום שמיני עצרת ויום ראש חדש תשרי

כי היום יי׳ נראה אליכם

ויקחו את אשר צוה משה אל פני האהל

ותקרב כל העדה ויעמדו לפני יי׳

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יי׳ תעשו ויראה אליכם כבוד יי׳

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יי׳

ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח והקטיר המזבחה את החלב והכלית והיותרת מן הכבד מן החטאת כאשר צוה יי׳ את משה והבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה

ויזבח את זבח העם ויגש בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת הבשר ואת הראש הקטיר המזבחה

ויקטר על העולה ויגש את קרבן העם ויקח את שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויחטאהו כראשון

ויגש את העולה ויעשה כמשפט

ויגש את המנחה וימלא כפו ממנה ויקטר המזבחה מלבד עולת הבקר

ויגש את זבח העם ויקח את שור ואת האיל זבחי השלמים אשר לעם ויגישו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב

ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה והמכסה והקרבים והכליות ויתרת הכבד

ויקטרו את החלבים על הבשרים

ויקטר המזבחה

ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה

ויעשו בני אהרן את הבשר ואת הראש

המזבחה כאשר צוה יי׳ את משה

ויעש יתרו כל אשר אמר חתנו ויבחר יתרו איש מכל ישראל ויתן אותם ראשים על העם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות ושפטו את העם בכל עת את הדבר הקשה יביאון אל משה וכל הדבר הקטן ישפטו הם והקל מעליהם ונשאו אתך ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל משה המדברה אשר הוא חנה שם הר האלהים וישלח משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבא אהלה משה ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה יי׳ לפרעה ולמצרים על אודת ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצלם יי׳ ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה יי׳ לישראל אשר הצילו מיד מצרים ויאמר יתרו ברוך יי׳ אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים עתה ידעתי כי גדול יי׳ מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם ויקח יתרו חתן משה עולה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים

ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם ויתיצב העם על משה מן הבקר עד הערב וירא חתן משה את כל אשר הוא עשה לעם ויאמר מה הדבר הזה אשר אתה עשה לעם מדוע אתה יושב לבדך וכל העם נצב עליך מן הבקר עד הערב ויאמר משה אל חתנו כי יבא אלי העם לדרש אלהים בא אליו דבריהם להודיע את חקי האלהים ואת תורתיו ויאמר חתן משה אליו לא טוב הדבר אשר אתה עשה נבל תבל גם אתה גם העם הזה אשר עמך כי כבד מאמך הדבר לא תוכל עשהו לבדך ועתה שמע בקלי איעצך ויהי אלהים עמך היה אתה לעם מול האלהים והבאת אתה את הדברים אל האלהים והזהרת אתהם את החקים ואת התורות והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שנאי בצע ושמת עלהם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות ושפטו את העם בכל עת והיה כל הדבר הגדל יביאו אל משה וכל הדבר הקטן ישפטו הם והקל מעליהם ונשא אתך ואם את הדבר הזה תעשה וצוך אלהים ויכלת עמד וגם כל העם הזה על מקמו יבא גם ויעש משה ככל אשר אמר חתנו ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל ויתן אותם ראשים על העם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות ושפטו את העם בכל עת את הדבר הקשה יביאון אל משה וכל הדבר הקטן ישפטו הם וישלח משה את חתנו וילך לו יתרו ארצה מדין

ויהי ביום השמיני קרא משה אל אהרן ואל בניו ואל זקני ישראל ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימם והקרב לפני יי׳ ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימם לעלה ופר ואיל לזבח לזבח לפני יי׳ ומנחה בלולה בשמן כי היום יי׳ נראה אליכם ויקחו את אשר צוה משה אל פני האהל ותקרב כל העדה ויעמדו לפני יי׳ ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יי׳ תעשו ויראה אליכם כבוד יי׳ ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יי׳ ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח והקטיר המזבחה את החלב והכלית והיותרת מן הכבד מן החטאת כאשר צוה יי׳ את משה והבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה ויזבח את זבח העם ויגש בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת הבשר ואת הראש הקטיר המזבחה ויקטר על העולה ויגש את קרבן העם ויקח את שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויחטאהו כראשון ויגש את העולה ויעשה כמשפט ויגש את המנחה וימלא כפו ממנה ויקטר המזבחה מלבד עולת הבקר ויגש את זבח העם ויקח את שור ואת האיל זבחי השלמים אשר לעם ויגישו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה והמכסה והקרבים והכליות ויתרת הכבד ויקטרו את החלבים על הבשרים ויקטר המזבחה ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה ויעשו בני אהרן את הבשר ואת הראש

12

WS. Zum Briefwechsel 2. Buches 2. Sam. 31. 32.

ל. 31.

לזנם +

חטרפס ++

+ Mill.

++ " כראיתי (?) von Korsch zu ungenauer Lesart mißgeleitet (ursprünglich richtig, muss es heißen)

17 וְאֶל מְפַרְעִין | נשפון אי אנה לרום + احترام ++ خرايبه (?) من العدو + من ופורץ גדר ופיל
ان מפרעין مجاري المياة اى الانهار وهذا
قول ابن جنّاح واشتقاقه من פרץ נתל
מעט גר جرى وسيلان وقال ان منه פרץ
ימי את גואבי לפני פרץ מים اى اداءبه
وعربه كالماء السايل ومنه תירוש יקביך
יפרצו وقريب من هذا المعنى ופרצת ימה
וקדמה, ויפרץ האיש מאד - כן יכבה
וכן ופרוץ, כי ימין ושמאל תפרוצי
18 עַם חֵיכֵף נַפְשׁוֹ לָמוּת ابرز نفسه للهلاك
اى خاطر بها من ברכם בפלשתים
בְּעֵגֶל כֶּסֶף قطعه فضه ترجم פתות יאתה
פתים - בעת יתה בעזרין وفى العربى البضع
هى القطعة فتساوت فيه الثلاث لغات
20 מִן שֵׁמֶּיהָ בִּלְתָּמוּ הַכּוֹכָבִים מִמְּסִלּוֹתָם
בִּלְתָּמוּ עִם סְכָרָא هذا تغاير فى اللفظ
اى كان الكواكب كانت تخاربهم
من افلاكها وهو بلوغ فى تمثيل عظمة النصرة
وجذابة العناية الالهية التى شملت

עזמה

فى ذلك الوقت حتّى تهدى بها مثل هذا

f. 33. begrimt:

تخصّ تلك الاشخاص باسما تدلّ على مراتبهم
فى الوجود مثل גבריאל الذى هو اسم مركب
من גבר الذى هو مثل איש لان توجد איש
גבריא ومن אל الذى هو فرد הבו לי׳
בני אלים واخر يسمى כפהאל (?) تحسب
فعله فى الوجود ~~واخر~~ واخر נוריאל واما
מיכאל ففيه اشارة على التنزيه عن ~~المثل~~ المثال
بل تصريح بانّه اعلا المراتب وارفع الدرجات
وسنبين ذلك فى ספר דניאל انجيا بيان
وهذه الاربع مراتب هى בני החיות التى
رأها יחזקאל عليه السلام (יחזקאל) وبسط فى
وصفها ذلك البسط الغريب العجيب وليس
ذلك غرضنا فى هذا الموضع

21. גֵּאל קְשׁוֹן תְּדֻכְּכִי נַפְשִׁי ثقة يريد בנחל
קישון اى عند ذلك الوادى نالت الهمّة التأيّد
والقوّة من الله تع

22. כִּי הֶלְמוּ עֲקֵבָיו סוס يريد ان حوافر
خيله انخلعت من شدّة العدو والحصار

מס והלמה סיסרא אי ضربته وسنه بمعنى
הולם פעם وهو الضارب / بالمطرقة
كأنّه قال הולם פעם

+ومثله סוס דוהר وعند العرب دكايل الخيل

מִדַּהֲרוֹת דַּהֲרוֹת אַבִּירִים من دكاظ عتاق
الخيل + وهو ضرب الفرس الارض بحوافره
وهذا تتميم لقولها אז הלמו עקבי סוס
اى انّهم من شدّة ما اجرو الخيل ولوزها
فى الهرب تقلعت ~~الحوافر~~ اظلافها
وتفسخت ارجلها فسقطو عنها ~~الركاب~~ الدكاب فقتلو

~~الاركاب~~

ولم يجد
23. מֵרוֹז اسم مكان والميم على هذا اصل
وقيل انه من ترجم בסודם אל תבוא
נפשי בדהון وهو الجمع والاصطحاب اى
هذا الجمع الذى لم يأتِ لنصرة شعب الله
ואורו امر من معنى اللعن والسبّ وشدّد
التشديد لولا راء ~~لعنها~~ لانّه من ذوات
المثلين زنة סובבו עיין והקיפוه
אורו מصدر مثل ויבך ברוך
24 תְּבוֹרַךְ מִנָּשִׁים اى اكثر منهنّ او
من بينهنّ وقيل ان قوله מנשים באוהל
تشير به على ~~شرعة~~ شرعة التى قيل عنها
אין שרה אשתך ויאמר הנה באהל

ורפקה ויבאה יעחק האוהלה ורחל
ולאה ויגיע מאוהל לאה ויבוא באוהל רחל
فاوجزت اسما الجميع بلفظة واحدة ذكرت فيها
كل هذه الاسرة اوجز فيها معانى عظيمة
بالفاظ يسيرة لانّها ابتدت بوصف حال ישראל
من حين خروجهم من مصر وحضورهم מעמד
הר סיני واختلاف مراتبهم فيه كما بيّنا ثمّ
انتقالهم فى بقية امورهم فى بلادهم بعد
دخولهم الارض وسعدهم مع الطاعة ودلّهم
عند المخالفة وزوغان الطريق واقما סיסרא
لهم فى هذه المدّة بالفاظ مختصرة موجزة
مظهرة المعانى فهذا بلا شكّ بقوة نبويّة
وقد بيّنا هنا اكثر معانى هذه الاختصارات
بايجاز حسب غرضنا فى الكتاب

Medicinisch

25 חֶמְאָה שָׁאָל נָתָנָה قصدها ان تسكره
لان اللبن الحامض يسكر وخصوصا عقيب التعب
والحرّ وهى ترطب الدماغ فى قوى النوم ويستغرق
وهو قصدها ايضا بالزبد او بالعسل فى قولها
בְּסַפֵּל אַבִּירִים הִקְרִיבָה חֶמְאָה
36. וְיָדָהּ לְיָתֵד תִּשְׁלַחְנָה יְמִינָהּ مطرقة وشبهها
اى التى تضرب بها الصناع الاشقيا مثل
את הולם פעם والفعل منه

וְהַלְמָה סִיסְרָא ای ضربته وقد تقدم فی الجزء
الاوّل ان یا قد یتخصّصون بها الیسار ولذلک
یقابلون بها یمین مثل שם ידך תנחני ותאחז
ימינך , אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים
ومثل כי אל פוא ידה ליתד תשלחנה וימינה
להלמות עמלים והלמות ومקבת واخو
يشتقّان من افعالها*

26 מָחַקָה רֹאשׁוֹ וּמָחֲצָה וְחָלְפָה רַקָּתוֹ معانیها
متقاربة فمعنی מחקה الحف والذهاب ومعنی
מחצה وهن وکسر مثل מחץ מתנים קמיו
ومعنی חלפה القطع مثل והאלילים כליל יחלוף
وقیل ان معناها الجواز مثل חלפו תך ای
انفذته وجرحته اوان الفعل للاثر فیکون
معناه نفذته وجازت فیه وقد قلنا ان
رقتا صُدغه

27 בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל ای بحضرتها وتحت
قدمیها
שָׁם נָפַל שָׁדוּד منهوب مسلوب من שוד
وسبی وقولها באשר כרע تزید بالمکان
اشار الی بیتها

28 בְּעַד הָאֲשְׁנָבָה שָׁקְפָה ومثله כי בעד אשנבי נשקפתי

* Nomina deverbalia

Note: Die obere Zeile, deren Wiederholung als dritte Zeile
[illegible] gestrichen ist, ist nicht [illegible]
[illegible] gestrichen.

Vgl. die auch geschichtliche Abhandlung der Erlanger Universitäts-Bibliothek, Aufbewahrung Sign. Waetzhaanen B. 35.

X

X

וְעַל פְּעָמֶי מְכֻפָּדוֹתֶיהָ اقدام مراکبه مثل مه
פו פעמיך وهو للخیل استعارة
הלא יִמְצְאוּ יְחַלְּקוּ שָׁלָל ای ینالو ما یقتسمونه
من الغنی والغنیمة فیشتغلون به

רַחַם רַחֲמָתַיִם לְרֹאשׁ גֶּבֶר کنایة عن
جواری السبی علی سبیل التهجین وهو من باب
גֶּבֶר مثل בעד כל רחם وانما لصعوبه
المرور فی رحمتین اخرجن علی الفرس
واجرین رحم مثلها للمجاورة* والمراد بکل ها
التانیث للتثنیه وقوله לראש גבר ای بحسب
(احصاء) الرجال مثل שאו את ראש כל
תשא את ראש فقلن اذا قسم الفی
علی احصاء الروس فیقع لکل واحد
الجاریة والاثنتین

שָׁלָל צְבָעִים לְסִיסְרָא اصل الکلمة الصبغ
والمعنی انّه سیحمل لسیسرا مزیدة
علی القسمة اخر الملابس المصبغة المرقومة
هو שלל צבעים רקמה یرید ورقمه
ای مصبوغ ومرقوم
שָׁלָל צְבָעִים לְעַנְקֵי שָׁלָל ای یحمل
له من الفی والمغنم ضعفین مما یحمل
لغیره لانه رئیسهم ومقدمهم

* Mss. ורחמה Schriftzeichen oberhalb der Zeile. Gedrittes unterhalb neues Comma Kolon, dieses in dem oben gegebenen Mark angeben, oder [illegible] Mark, der jenes [illegible] Bezeichnung des jenigen Mankes, der jenes [illegible] Bezeichnung des Gegenstandes [illegible] Lesart. ריקמה wird, [illegible] Lesart.

* Mss. קול (Um fand der Zeile Komma des Kolon [illegible])

* Hinzugefügtes zwischen Zeilen wie das frühere [illegible] als Anmerkung [illegible]

31.

השעבוד

12/2 60.

A. Geiger. Jüdische Zeitschr. für Wissenschaft u. Leben I. 99–104.

Mgl. ist die Lösung der unmittelbaren Schwierigkeit des Textes zugleich die einzig mögliche Deutung des B. Kahana Abschnitt: Hochdeutsch (ed. Lyck 1864 p. 50c) [illegible]

שבוי. Mss. +

(1) nämlich überhaupt Bezug auf die Erfüllung der Verheißung der Väter in Num. 14. 34 u. Deuteron. 2. 14 zu haben. Die Lösung in 400 Jahren [illegible] vgl. Chronth. wo Seth XII i. Cor. 2 (nicht citirt) Mss. Pococke (cf. Geiger loc. cit.) first Mss. [illegible] mit der Übers. (Num. 14. 13 ausl. [illegible] fügten auch jüngere Mss. [illegible] Mss. des Midrasch Tanchuma [illegible] nicht fort (sondern mit [illegible] ein)

כתם. Mss. (1) [illegible] gritt Kimchi Num. Wortspiel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

קולך. Mss. +

וַתִּשְׁקוֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה ליסר
כלומר בעד השעבוד של מאה השעבוד המוקדמת
כאלו קאל עד תמם ארבעים שנה واعتبار
التواريخ يدل على هذا ان كل ما يقول فيه
واسكتت مدة ما ذلك مدة השעבדה (sic)
ومدة الجولة التي بعدها وسنبين ذلك
في الجملة المذكورة في قصة יפתח وفي
الجملة المذكورة ايضا عند بنيان המקדש
אדא وصلنا اليه وقد ذكرنا في الجز
الاول من هذا الكتاب كثيرا مما يشابه
هذا مثل قوله ועבדום וענו אותם
ארבע מאות שנה אי الى تمام ארבع
מאות שנה (1) עד جملة مقامهم في مصر من
دخول יעקב اليها والى خروجهم منها ماتين
وعشر سنين والسبب لها ذلك منها عز وراحة
ومنها ذل وعبودية ثم قال הנמר ה' מקץ
שלשים שנה וארבע מאות שנה יצאו כל
צבאות ה' فصح ان ארבع מאיה هي
منذ ولد יצחק الذي به صار לאברהם
זרע لقوله כי גר יהיה זרעך والثلثين
سنة الاخرى من مقامه بين הבתרים
الذي فيه قيل له כי גר יהיה זרעך
فهذا اصح حساب كلهم لهذا النصوص مع
كون ان فيها تفاوت قليل (1) اخر
لعلها النبوة له كذلك قبل خروجه من
חרן بخمس سنين עד قوله לך לך

אול הכתוב

מאמצך וגו' ليس فيه من חק بل من אור כשרים
لقوله וממולדתך ומבית אביך وانما النص
متاخر لبعد ذكر موت תרח وهو
بلا شك متقدم كما بينا حقيقته في اول
الكتاب

VI. 2. וַיִּפֹּל בָּהֶם מְדַיְנִים قويت يدهم عليهم واستقلت
واو الحد تكون اللغظة [illegible] تنقل الحركة
على العادة

4 וַיַּשְׁתֵּהוּ אֹתָם בְּנַחַל הָאָרֶן فسر فيه اذا فا ومعناه
شربوا ومصوها مثل וארן יבול בגפנים

5. כְּבֹדֵי אַרְבֶּה לָרֹב بقدر الجراد كثره

6. וַיִּבֶּל יְשַׁנֵּעַ מְאוֹד ضعفوه وهو محذوف المثل
المجانس في לא עותי ולי יהושיע

וַיִּשְׁלַח נְבִיא אִישׁ בַּבְּיִת אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה אָמַר יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
וגו' ثم قال וַיַּבֵּא אֹתָם מִמִּצְרַיִם וַיְיָ וַיֹּשֶׁב תַּחַת
הָאָלָה אֲשֶׁר בְּעָפְרָה فسر فيه ان ذلك ونبي
اسمه ايضا מלאך مثل ויאמר חגי מלאך יי במלאכות
יי בשליחות יי وفي اول ספר איוב بينت هذا
المعنى على ما يجب وهنا كان قوله ויבא מלאך יי
غير غير الاول اعني قوله וישלח יי איש נביא
على ان يكون هذا الثاني في المقام עם גדעון
ليس من اصحاب מריאה נבואה

12 וַיִּרְא אֵלָיו מַלְאַךְ יְיָ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְיָ
עִמְּךָ ليس معنى ויבא אליו مثل ויבא אליו
יי באלוני מטריא الذي هو מריאה נבואה
وتجلى نور الاقي بوحي ~~נבוה~~ نبوي بل ان كان

15

אול הכתוב

אלהא ז"ל

15. III. 1878

Ital. Ezech. v. 16. [illegible]

vgl. Midr. Lev. R. c. 1. Ausg. v. Mk. Commentare Matthauth z. [illegible]

Schemuel genesen v. c. 76 wie [illegible] (Jeo. 44) wiedergegeben Chaldäismus der [illegible] Ausdruck [illegible] Schemuel erhalten wird v. Midrasch Tehillim [illegible] Beichte d. R. Kahana Abschn. [illegible] ש. ל. ח. wird auf [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(2) מלאכי

לתקוניה: מ +

Zwi. 13.20.

מלאך יי׳ עה המכוון הנזכר פהוא מתל וירא
אליו ויסלע צואן׳ הנזי מענאה עגד מא
נראיה לה אי אול מא ראה ווקע עלי וגהה
קבאלה וגהה כדלך פהנא אול מא ראה סלם
עליה וקאל

וַיִּקַּח גִּדְעוֹן וְגוֹ׳ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַפֵּצַח זֶה
עלי לסאן דלך אלנבי מתל ומאר יי׳ אלי ידך
בידו ומאר עלי יד בתר או גירה ואמא נאיה אלקצה
אלתי

וַיִּשְׁלַח מַלְאַךְ יְיָ אֶת קְצֵה הַמַּשְׁעֶנֶת וגו׳
וַתֹּאכַל הָאֵשׁ מִן הַצּוּר וַתֹּאכַל אֶת הַבָּשָׂר
וְאֶת הַמַּצּוֹת וּמַלְאַךְ יְיָ הָלַךְ מֵעֵינָיו
פהו אלמעגז אלדי קאל לה אולא עגה וישלח
אי גהה שאתה מתבר בהי אי חאלה
יקוי בהא יקיני עגי מטאבקתך לי מן
גהה אלאלה וגהא מחקקה ואלשיך פי
שאתה בדל אשר מתל שיני יעלה יי, עד
שקמתי דבורה וכאן חק חרכתהא בסגון
מתל שבעים אשר פלטה עקמץ גדע
על גיר אלעאדה ויכון מעני קולה
וַיֹּאמֶר לוֹ יְיָ שָׁלוֹם לְךָ אַל תִּירָא לא
תמות ان אלנבי נפסה קאל לה הדא מע כון
אלנאס קאל קבלה ומלאך יי׳ הלך מעיניו
פהו מתקדם פי אלמכתוב ואמא מכאנה פי

תרא״ג ?

אולא

Cl. Chapin Schmurrer ab. Jan. 1944.

ולמלום .ל

החקיקה פהו הנא ויכון קולה מלך מעיני
מעניה אנה בעד ان ادّى الرسالة وفعل
له אלחז לתקוית יקינה וגשרה בעד דלך
بالتأيّد والسلامة من العطب فارقه ومضا واما
ان كان على الراى الاخر فذلك جميعه منام واحد
وهذا الفعل من המלאך شبيه بفعל המלאך
המخاطב לאשת מנוח אלקול פיה ויעל מלאך
יי׳ בלהבת המזבח וקולה ויראו אליו מלאך
יי׳ וגהה אלקול יעני בה פי אלמנאם מתל
בגבעון נראה יי׳ אלשלמה אלדי בין פיה
וקאל ויקץ שלמה והנה חלום

וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ יְיָ הנא
מצרח פיה אנה בחלום לקוי בלילה פאן כאן
אלאול פי אליקטה פיכון דלך באן אגתמע
אלנבי בה אכתר פי נפסה קוה وتأيّد פתעלק פכרה
בדלך מע אלעניה אלאלהיה אלתי סיבין
דלך פאוגב לה דלך אלתאיד אן יחסה יראי
בדאתה מן גיר ואסטה נבי לכן לם יכן קוה
توصله למראה נבואה والاحلام* של נבואה
פלדלך קאל ויהי בלילה ההוא ויאמר לו
יי׳ וגו׳ כמא קאל ויבא אלקים אל בלעם
לילה ופי אבימלך בחלום הלילה ואמא יעקב
אלמר קיל عنه אנה בחלום והנה סולם
מעב יראה מן גיר ذكر ليلة פאין
הדא אלקסם קיל במראה אליו יתורע
בחלום אלבתה וגו׳ ואמא דלך פהו מתל

والاحلام .ل

4/44

מנאמת שאר הנאים הסדקה בל בזיבדה
תאיד בחסב הסתעדד והאליה וקו׳

36. וַיֹּאמֶר הַדַּיָּנוֹן אֶל הָאֱלֹהִים אִם יְשֻׁעַ
תּוֹשִׁיעַ בְּיָדִי אֶת יִשְׂרָאֵל וְגוֹ הִנֵּה אָנֹכִי
מַנִּיחַ אֵת גִּזַּת הַצֶּמֶר וסאיר תלך הקסה
ודכר תקליב המגז בחן יהיה הנדא (נדב׳)
על הסוף דון הארץ תהי על הארץ דון
הסוף הנדי יקתסי הנה פי ליליתיה או פי
אכתר סן דלך כמיע דלך פי רגדי הנדא
המלום סע כונה סוגר פי הנסר בעד מא
גרי לה סן נקץ מדבח הבעל ומן גמע
ישראל וחשדם וארסאל הרסל [illegible] בלאדהם
ליגתסעו כל הנדא סוגר בעד הלנתבאה סן
דלך המנאם וסו פי הנסר מקדם ומוגר
וקד בינא פי צדר הלכתאב גואז דלך
עגדהם ואקמנא לה דלאיל לא ינכרהא סן
יקצד החק׳

25. וְהַשֵּׁנִי שְׁנֵי שְׁבָטִים ثانى البطون بعد تفصيل
التوره البكر وهذا تنبيه على ضعف مرتبته عند
مرتبة الانبيا

26. וַיִּבֶן מִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל רֹאשׁ
הַמָּעוֹז הַזֶּה جبل او حجرة مرتفعة ولذلك
سميت القلاع والحصون وعشة لمبعدى معونة
ויושב פנו למערת יערן ויושב ויתגרה עד
מעון לשאיר מעוניה (ג׳ה) النون

Deut. 11. 18.
ibid. v. 10.
Zech. 23. 11

ג׳ן יוקדם ומגזוח בחתרה!

17

ריאלאם. ms

* Gebetsformel für den Schluss des Purimfestes nach Vorlesung des Buches Esther in der Synagoge, gegenwärtig nach Megilla 4 b. Sofarim 14. 5. vgl. S. Baer Abodath Jisrael Rödelheim 1868 p. 446. Vitry Jerus. Megilla 4. j. wird diese Eingangsformel in anderen Gebeten gefunden. Rabbi Abraham ben David aus Posquières. Rimmer Landshut: Siddur Hegyon Lebh Königsberg 1845 p. 57.

* ויאלאם. ms

34 יְנַגֵּן אֲבִיעֶזֶר אַחֲרָיו او سمح صوت الشوفر الذى
يقرب به جدعون للحشر وتبعه

36. וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל הָאֱלֹהִים אִם יֶשְׁךָ מוֹשִׁיעַ
בְּיָדִי אֶת יִשְׂרָאֵל قد بينا ان هذا النمر موضعه
متقدم وهو فى جملة المنام الذى راه وان كان
الكل (ج) منام واحد راى انه قيل له ما قيل وفعل
ما فعل وبعد انتباهه من ذلك المنام فعل ما
امربه فى المنام ايضا من نقض المذبح وقطع
الاشيرة ثم حشر ٢ ישראל وخرج للقا مدين
ועמלק فاخبر هذا فى النمر

38 וַיִּזְנַח אֶת הַגִּזָּה عصرها ومثله لا تجد ولا
تحبسه

וַיִּמְלֹא טַל מִן הַגִּזָּה تصفى منها ومثله
ובמצה רמן

+ vidit

ועמלק. ms

17

ועמלק. ms

VII. 2.

18

+ l. יסיר

+ ? l. Schrift Werke mit Zusatz mündlich: ויעתבדון ? ? לכיאל סהדם

+ המֵרְאָה speculum

Schrift Rolle citiert Maimonides More III. c. 46. p. 105 b
zu bestätigen, wo die Stelle mein Manuskript p. 374 n. 1 bemerkt
zu erwähnen ist. Siehe Guttmann. 5. 218.
Ausg. fol. der Citat mangelhaft. Maimonid. משקפת
Schrift Rolle citiert Maimonides More III. c. 46. p. 105 b

ען התקיפה* ירתפחון וזהו מעני גריב
והגרם אלהאר אן אלעניה אלתאבעה לאלטאעה
הי סבב הנצרה פקט דון אלסתרה*
והקוה והשגאעה והדא יבטל קול מן יקול
בימלאכה טבאה כאלת ג'יושעא כמא בינא
פי צדר אלכתאב והאצל פי ד'לך הו אלד'י
מעתור להושיע בכב או במעט

12. וְכָל בְּנֵי קֶדֶם בּוֹקְעִים בְּיָמֶק נוֹפְלִים
מתל חובים ומתלה על פני כל אחיו נפל
ותסל מעני הגמל כמא בינא פי אלג'ז' אלאול
שְׁעַל שְׁפַת הַיָּם אלשין במעני אשר מתל
עד שקמתי דבורה וגירה מא קד סבק

14. 1/52. גִּדְעוֹן בֶּן יוֹאָשׁ אִישׁ שֶׁיִּגְבְּרוּ מקדמהם
ואשיאהם ומן הד'א אלמעני קול אלמשנדה
אישי הון גדול ופי אול ספר יהוד
נבין ג'לה אשתקאק הד'א אלאסם

16 וַיִּתֵּן אֶת שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ אקסם מתל
ויחץ את הילדים ולגה* חצה תכון
נצפין סוא מתל מחציתם תקחו חצי
הדיה ותכון קסמה על אי ג'ז' אתפק
מתל הד'א ויסתבשט הד'א אלמעני פי אלמתלים
אכתר מן הד'א עבד קולה יגל תעלבי דחצי
ימי

17 וְלִפִּידִים בְּתוֹךְ הַכַּדִּים. משאל ומתלה
ולפיד יגא

19 וְנָסוֹעַ הַכַּדִּים מצדר ומעניאה נפץ וכסר

* cachir, tamir

* יגלעדה ? misprinted by

1/54

Thren. 4.20.

Hab 41.9.

1/54

24 וַיִּלְכְּדוּ אֶת הַמַּיִם מלכוה

25 וַיִּלְכְּדוּ שְׁנֵי שָׂרֵי מִדְיָן קבצוהם ומתלה
נלכד בשבכתותם ואצלה מן התלכד יתלכדו
ולא יתפרדו

Cap. 8. v. 10

5. וְעֵיפִים הֵם הצבאיון יסמון אלגיש עיף
מתל הלאיתני בא מן הארום האדום קוק כי
עיף אנוכי ויסמו בה ידא אלעטשאן ואתה
עיף ויגע יגרע לזה ועיף בלי מים, עֲיֵפִים
הנא גמע מן אלמעני אלאול לקולה תנו לנא
כברות לחם לעם אשר ברגלי כי עיפים
הם

15. וַאֲדֻשׁ תֵּרַפְסֵם אותה אעיתמוני מתל כי תרפה
תיאלנו

18 וַיֹּאמֶר הֲאַנְשִׁים אֲשֶׁר הָרַגְתֶּם בְּתָבוֹר סאל 1/55.
ען אלחאל ליס ען אלמכאן לאנה קד ד'כר מכאן
קתלהם והו תבור וידא בדאלה קולהם כמוהם
כמוהם יגאר פתואר בני המלך

Cap. 8. v. 11

21. וַיִּקַּח אֶת הַשַּׁהֲרוֹנִים אכל תרכיב סיתריא
ושנה אגן הסהר

22 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי אַתָּה גַּם בְּנְךָ גם חרף אצאפה
לא יחתאג עליה פי אלבדאיה לכן אלעבראניון
יסתעמלון ד'לך פי אקוואלהם כתיר מתל ולא ימותו
גם הם גם אתם

1/56. וַיַּהַרְגֵם אותם בְּעֵיר נצבה מתל ויעז את המקלט
וַיִּקְבֹּר עַל יִשְׁבְּעַל לחו חלפה

ויתשקוט הארץ ארבעים שנה מן אול מדה
השבור ועד אחרית מדה הגאולה כמו שבינו
בפרשה מה תקדם *

28.

* Gf. V. 31.

32.

פקדה אבי העון תקדים ואח"כ ופקדתי
עונותיהם ואפקוד עון אבות לשון נקיבה
ועונש בנסבה אל אבי אבי הדבר הנעשה
והמשפחה ולכונה תרכיב גיר מחר בחלקיה
התעריף בשם השני מתל בית הלחמי
בית הלאלי ולו כאן תרכיב מחר כאנה
בשם הראשון מתל הלחמי הלאלי
ואבותיהם בקים ובחים גדרין וקד נתנשא
בהם נסבת ל פנשב אל הא בפה
בחים אל תותר לא כאן הא הבאי
שריח המפרקה למוצאה פשוטה בהבאי
כמו שהם התקדים ואמרו ג"כ כמו כתב
התקדים כאשר יבאר הנחל וקד קיל בבאי
פוחזים וגם בשקריהם ובפחזותם ומעני
הכפיל הגדר

מלכדה אלילים הוא מכתוב מלוכה על
הפעל אשר הוא מלוך מכתוב על הפעל ונעשה על
התחפיף ומתלה מלכי עליהם מכתוב מלוכי
בוא גם כן על הפעל

8. T/.57

* v. 12.

23 T/.59

ונשלח מלאכה רוח רעה בין אבי
מלכי ובין בעלי שכם לא כאן כל מוצא
לפי פעלו ונסבב קריב ובעיד ונסבב

ابعد الى ان تنتهى سائر الاسباب عليه تع
كما قالت حبة ولا تعلق بالاوائل فكان
هو تع علة كل ما يجرى فى العالم وكل
ما يتكون فيه فصارت الانبيا فى مخاطباتهم
ينسبون كل فعل اليه بكون مبدا وجود ذلك
صادر من جهته فلذلك صار ينسب اليه كل
فعل كل خير وكل شر وان كان هو تع الخير
المحض ولا يصدر عنه الا الخيرات لان لا
يصدر عنه الا وجود وكل وجود فهو خير
بالاطلاق والشرور كلها اعدام والعدم
لا ينسب لفاعل لانه ليس شى موجود
لكن صدورة المؤدى مقارنة العدم عنها لذلك شرور ما للفساد بحسب
ضرورة الكون لان لا كون الا بعد فساد
فالكون هو المقصود والفساد لازم له
بالعرض فلذلك صار ينسب له حتى حركات
الحيوانات الاذاية لذوى
لكونه هو علة وجودها على هذه الصفات
وحتى اذياتها التى تفعلها بالطبع لطلب
غذاها او النهوض من تلك الاذيان
والنوع الانسانى احق ان تنسب افعاله
اليه تع لانه اقرب منزلة منه تع بالتصور العقلى
الذى اعطيه وخصه به وحتى ما يفعلوه
اغراض وشهوات وعادات وتطاولات
ومحاسرات التى هذه كلها اخلاق حيوانية وهى
كلها شرور لانها عن عدم العقل فذلك كله
صدر عنهم ومنهم وبينهم ينسبوا الجميع

وكونه تع الخير المحض وكل ما يصدر عنه خير محض لا شك

Vgl. ibid. c. 12. ed. Munk p. 18.

Vgl. die Abhandlung Joels über Religionsphilosophie des Abr. b. Dâud. Breslau 1859 p. 19.

Mose III, 10 fast wörtlich wieder.

* Hillel بل — بل ²

* Hillel ضرورة ritht

* l: يكون

o Mill. حاسدات invidia

Bereschita Rabba von Nor Adelwald o.s. דרדר (mitgeg. Neubauer Zeitschr. orient. 1862 II 227. ז. 3. 227.

שלמן

61/1 Ber. r. Jeck. 54.

ג'ן דקר מאת מרכז מן המחוז 59½ Synhedr.

25.

ומה אינו ויכה בנחל בלבד הלוף קמאדב 35

שם מוסף המכתם

חלקת שדה העליון 37 יפשוט ان يكون ضفاة

מוסף מרוחק מן הארץ כמו שקל קבלה הנה

עם יורד מראשי ההרים ויכתב זה מוסף

מתפשל מתל ואדי ושבחה ויכון הכתיב

הראשון בא מן הגבעות והאחר מן הארץ

והבקעה ומתלה ישבים על שבור הגדרת

והוא עבדי אחי והאוילים אל ישמעו השרה

שבור והשרה פתי * غورة * מתפתה

ל על

וַיִּשְׁבֹּ יְהוֹיָקִים בְּאַרְצֹמָה אחלה לחריקל 36

הלוף והלאה על ואחיו הלף וַיְהִי הָרָמִים *

ופואם מכאן

וַיִּתְּנֵם לְשָׁלוֹשָׁה בְּאַשִּׁים קשמלם 44

וַיִּשְׁתּוּ עַל פִּי אֲשֶׁר הַשָּׁרָה הנשמע

כמו קולנו בפשטתה על הגיר

וַיִּתֵּן אֶת הַגִּיר הנדבקת נוף בתוך 45

בְּשִׁדַּת הַנָּו

וַיְכַלּוּת שׁוֹבַכְתֵּי עֵפָיִם נקב שבכה * 46

מן החלב * מן ישכמתוכה בפי השוק

* Chr. II. 22. 5. שם בפרשת דברי א בתוך שם בפרשת דברי א בתוך שם בפרשת דברי א בתוך

David b. Abraham Alfasi beschreibt in der fünften Einleitung zu seinem Machsing der Lit. * seine Grammatik. sonst. Lexicon. Hoffmann, Notice sur la lexicogr. hebr. in Zunz-Asiat. 1862. I. (S. 49.)

גורה * Ms. fully.

63/2 שב טמ *

+ 2 Sam. 18. 9. entspricht dem Zeugnisse der Tosafisten in Jeb. תחת סוכתיהם = תחת שוקי

Z. = Voc. 2186 (Uri 399) + 215a (Uri 477) ed. Poc. 297. [illegible] = [illegible]
a = Cod. Huntington 621 ; b = cod. Hunt. 129 f = Pfalt

(1) Chwrbily ppmbwnb judne gfleyyn jpr Mwtpo fo pr-bgynuiny. ugl. y. b. Alei b. Sulemin x Iggarn. Hfr. קפּה.

בשם ה' אל עולם (1)

من البيّن معلوم ان كلّ[a] من قرا كتاب[+] اى كتاب كان فان الغاية فيه من قرائه[b] ذالك الكتاب فهم ما تضمنه من المعنى ومعلوم ايضا ان ~~المعنى~~ لا يتفهّم[c] الابيات[c] فهم الالفاظ[d] الحاملة لذالك المعنى باى لغة كانت كان الفاظ قوالب[*] المعنى وهى تدل عليها كما يدلّ الجسم بالحركات الموجودة فيه والافعال الصادرة عنه بوجود معنى باطنة[e] فاعلة هذه الافعال وهى القوى على[f] اختلاف اجناسها وانواعها واشخاصها

[2. T. 1. 7.]

وهذه القوى ايضا قوى جسمانيه وحاله فى اجساد[g] توجد بذواتها فى غير مادة وهى متغيّر[h] بتغيّر موادها متطلعا[i] باخراف المزاج فاسدة[k] بفساد المادة الخاصة[l] بكونها[m] فاذا ظهر منها افعال متقاربة[n] متعاقبة كان ذالك دليل على ان لا فعل لها بذواتها ولا ثبات باعتبار اشخاصها فيستدل من ~~ذالك~~ ذالك على ان الافعال غيرها (ايضا) فيتوصل بذلك * الى معرفة وجود النفس فاذا ذاى ثبات الافعال الجنسيه والنوعيه مع عدم الشخصيه تحقق ثبات الافعال وعدم تلاشيه[o] فاذا صحله[p]

a) كلّ b) كتاب + c) קראה d) אלאפאט ? ל' לאנהם. ז' e) ? f) על ? g) פאפסה = פאפסה h) متغيّر i) متطلعا k) بفساد l) כאעת m) ~~ذالك~~ n) متقاربة o) ~~ذالك~~ p) ~~ذالك~~

(2 a) f. in 7.

* Hebr.: קוואליב

Ez. 3,1.3.

Ezech. 29.7.

S3.

Vgl. Kimchi Michlol 173. u. Mnz.

S4.

S5.

X.1.

1 Chr. 11.12 Vgl Esr. 23.9.

(1) For unsere Lesart ist die Abschreiberform des Wortes [illegible] wahrscheinlich [illegible] zu halten. Die n. pr. der Vulgata, u. jedoch wahrscheinlich nur einigen der Varianten [illegible] nur einem anderen Manuskripte der Vulgata [illegible] (2) [illegible] (3) [illegible] (Cosef Kimchi) vgl. Kimchi WB. s.v. [illegible], Abschreiben, Verbindungsverbum [illegible] Raschi z. B. (Psalm q.i.) [illegible] Gelegenheit [illegible] [illegible] [illegible]

ذالک علم انه غیر جسم الذی سایر الاجسام متغیرة
متحلله متلاسیه والصور متعاقبة علیها اول فاول کل
صورة تعدها لقبول صورة اخری استعداد ما ولا تثبات
علی حالة واحدة فاذ والنفس دایمة الفعل ثابتة الجوهر
فهی غیر جسم فلذالک لا تعلم بعدم الجسم فیعلم ان
لها وجود وحیوة بجوهرها غیر وجود الجسم وحیوته
فهی اذا تبقی[15] بعد فنا الاجسام ولا تضمحل باضمحلالها
ولا تقول[+] تری الافلاک اجسام وهی لا متحللة ولا متلاسیه
وصورها ثابتة[16] وتتغیر وخروج عن القوة[17] الی ~~الفعل~~ الفعل
وکل متحرک فله سبب عرک ومحرک یخرج قوته الی الفعل
فصار ثباتها من جهة المحرک لها وهو[18] القوة ~~الالهیه~~
الالهیة[19] والعنایة الربانیة الواصلة الیها بواسطة عالم
الملائکة فلذلک لیس لها ثبات بذاتها ولا حقیقة وجود
من حیوتها[20] لانها ممکنة الوجود والممکن معدوم بذاته
موجود بغیره فهی اذ بحرکتها متغیرا وبامکانها
معدومة ولو فرض انقطاع القوة الالاهیه عنها
لانقطعت وعدمت وهذه المعنی بعیدة الفهم
عمرة القصور ولو فی اماکنها بدلایلها[+] فکیف من هنا
وانما هو کلام ~~مختصر~~ مختصر وجیز یرشد الی المعنی
الکلیه[4] علی طریق الاخبار فقط

15 a: תהא קיימא
16 q: ז: תהא
17 ואיתיה באורהא מתחדתא והא תניינא
18 a. ז: והיא
19 a. אלאלהיה
20 a. חיותהא

ذاذا اعتبر الانسان العاقل السالم من الهوی الخارج من
التعلّق بالمالوفة[22] هذه الحکمة البالغة رای الاثار الباهرة[23]
صادرة من الانوار الزاهرة[24] فلعلّه ینتبه ویتوصل الی[25]
معرفة العالم العقلی ویشتاق الی التطلع الی[26] جناب المبدع
العلی[27] ויתעלה ויתקדש فیری نورا[28] تبهّرة عظمته وجل
تضیق العبارات البلیغة عن وصف بعض اثار حکمته و
وعظمته فیسترشد الی ما یجب علیه من محبّته وطاعته
وما یتبع ذالک من عبادته والاستغراق فی بحار ملاحظته
لانّه یجده بما[29] وصفه بعض الفضلا بعظیم الایجاز[30] وغایة
البلاغة کله لحسنة وجه ولجودة ید فیعلم ان من کرمة
(31) اجتنس السعادة القصوی ومن حرمه فقد کسر
الاخرة والدنیا ومن دون ~~ذالک~~ هاذا التدریج وان کان
الکلام فیه کفی فلا[32] یمکن مدعی یدعی ~~ذالک~~ بالوصول
الحقیقی بل بالتقلید والربد کما شاع اکثر الخلایق کما
قال بعض العارفین ولو لا الاسم ما عرف المسمی آیا جاهلین
هل عرفتموه[nn]: فبذالک امکان فهم المعنی انما یکون بعد
فهم العبارة الحاملة له کان من ~~لیس~~ لم یرشد ~~الحسن~~ قشر
احقّ به کان لم یرشد[36] ما فی باطنه وقد علم ان فقه
الشریعة وفهم اغراضها[37] هو شرح اغراض الایدة والتفقه
فی عمل الایدة علی[38] حقیقه الواجب الامور بفعله الذی

22 באלמאלופה
23 a אלבאהרה
24 a לבאהרה
25 ?: אלא (? also il manque ici אלא ע"י graphie ou autre manière)
26 a. ז: אלא
27 a. ז: ויתרוממו ויתנשאו ויתקדש (ז. שתי וי"ו ראשונות מיותרות)
28 f. ma.
29 במא
30 Mill: ב الايجاز
31 a מקר
32 a כני לא
33 מא יכון אלא בעד a
34 ז: ירי
35 Mk. ירי
36 a. ז: יגבר אלא
My. Si ce n'était le nom on ne connaît trait pas celui qui est nommé jo! vous apprendrez. Le connaissez vous donc. Munk Mel. 10. mk.
T Einsicht

לא יכון פיהם חזיון[37] הלכות וכיפיה עמל המצות על דאן
הן[38] מן אלקיאס a
יכון[39] l. שהו
אלמרפה[40] l. ד.
[41] fehlt in a:
[42] wie Lud. Mud. 611 mit großen Anfangsbuchstaben
תפרק נשמאל[43] a.
השנתם[44] l.
כל[45] a
לדהם[46] a
אלתראכיה[47] a
והן[48] a

הלכות הקשיים והסתירות שבדברי חז"ל ופיסוקם בין הדברים הסותרים
הנראים כסותרים ובין הדברים שהם באמת סותרים

הלכות הקשיים והסתירות שבדברי חז"ל ופיסוקם בין הדברים הסותרים
הנראים כסותרים ובין הדברים שהם באמת סותרים

ופיסוקם בין הדברים הסותרים

احاد وخاصّا فی هاذا الزمان الذی قلّ فیه اهل العلم
وعدم من یطلب فعیله لما عمّ من الشدود مما تراداف
من الانکار الذی اظلمت الخواطر واعمت الابصار والبصایر
وکدّرت الارواح والسرایر واظلمت البواطن والظواهر واماتت
الهمم والنفوس الظواهر النواظر عد ישקיף וירא ה׳ משתים
فما بقی من ینظر فی علم ولا من یطلب فضیلة حتّی قلّت
قراة النصر قد اشتغلنا بعبوداتنا الحدیث عنه لاوذلک زیادة
فی عقوقنا فناهیک من یقرا תלמוד او غیره الا الیسیر
بمرّة ولولا مشیّة الحقّ سبقت بنا خطّ به من الرحمة
ונזכר אברהם יצחק ויעקב الذی خلد الشریعة بینهم
وادام وجودها فی نسلهم واوعد حین التواعید انها
لا تصدم ولا تنسی من بین ישראל لما اراد تح
من صلاح عاقبتهم فقال فی کتابه العزیز כי לא תשכח
מפי זרעו וגו׳ فاظهر الشفا واعدّه لاشباحهم یعاقبوا وتلتشعشع
انوارهم کما قیل مقدّر یفرّاه لمحبه فاوجد لهم قبل
فاذا الوقت الشدید العقوبة شحها کان السبب فی احیا
نفوس ישראל بعد ماتها وانعاش قواهم بعد سقوطها
واحیاة انوارهم بعد افولها وهو الدیدان العظیم والسید الکامل
מאיר וכבינו משה קיבל בסיני חיי לדורות חתימ
בשבעים שור ושבעים חתם עקרי חתוך ואלו הן קיום
עולם וקבל תוכ קיומ שתים עשרה רוח אלהים לקיימו זרעם בעקבו
סודותיו עד אשר עתידין ישראל לילך אחר המצות ויהיו

עמלין a: עמ
יגלאבציאר אדו: a עמ
בייזיגל
73) a: עמ
עולמהיא
אלבה
74) עמ ל. J. abbre. פ"ק;
פם קיאל a.
75) a בסבתאק
76) יגלאבתעשו אתק
יממבנא a עמ
77) a ביבהק
78) Also in Grundriss gr. Phil. a: עמ
79) a עמ
80) a עמ

× Mund p. 6, 11. Le droit on disciples de mes adversaires
livre d'une pièce de mes adversaires
R. Yeh. halévi a R. Joseph b. Sadik

ברשבאל מנביאי ובלי אליהם נביאים מאחיהם והקהל כל ימיו
בדבש טוב לאמו קבעה מלך לעמו והוא אמונ התוק עשה קיום. שמעו נבון
אלו נפשו מרפא בקיוב מלקה ותיבד ואל ד׳ התבלה פתחו ابصار עמ
וישראל וגלאיהם מן ظلمهاעד واکدارها بتوالیفه الشریفة
واشرق شموس عقولهم بانفاسه اللطیفه فرزق بذلک عند
الله اعلا الرتب المحفة فیما قال الولی عم והמשכילים
יזהירו כזוהר הרקיע فلولا ذالک ما کان بقی فی ישראל مع
عظیم الشواید وقوة ضایقه الادلات نور یستضاء به ولا
علم یتشرفوا به ولا عقیده صحیحه محرّرة یرجوا بها
ملاح حال وسبحان من منّ علیهم بوجوده وظهور
تصانیفه وخاصه تالیفه الکبیر الملقب משנה
תורה الذی اغنی به عن کل تالیف فی تبیین فقه الشریعة
واحکام المنزلات کما ضمن فی صدره فی تعلیل تسمیته
משנה תורה قال ״ اذ משדם ערך תורה שבכתב תחלה והדר
ערך כולה ויוצא ממנו תורה שלמה בלא כתב ועוד לפיכך נקרא
ספר מתי קיומה״ فاذا کان الامر علی ما وصفنا والوجود
شاهد بما ذکرنا اذا استعرنا بقیاس توالیفه الی تالیف غیره شیا
مما قاله ربّ تورته الهادی فی بعض مدایحه علی الاستعارة الشعریه
فیکون قولنا نحن ذالک الشعر فی حق توالیفه حقیقة الی استعارة
وهو قوله:

וגם שמש שכבם כסה מאורי ועם שחש ה׳א׳ יאור מבורך

وهاذا البیت مطابق معناه لشعره فوقه فی اخر المحرر حیث قال

בשדה חבושות קברו הקוצרים חכמתה איש ר אל בלי בריב ערבה
וגם מחריבם לקשו הלוקטים נפשי אליהם חובבה קלבה
כמה יאלומות יקלמו מהם יגבל קמה יאלומתי וגם נעבה

احد وخاصّا فی هاذا الزمان الذی قلّ فیه اهل العلم
وعدم من یطلب فعیله لما عمّ من الشدود مما تراداف
من الانکار الذی اظلمت الخواطر واعمت الابصار والبصایر
وکدّرت الارواح والسرایر واظلمت البواطن والظواهر واماتت
الهمم والنفوس الظواهر النواظر عد ישקיף וירא ה׳ משתים
فما بقی من ینظر فی علم ولا من یطلب فضیلة حتّی قلّت
قراة النصر قد اشتغلنا بعبوداتنا الحدیث عنه لاوذلک زیادة
فی عقوقنا فناهیک من یقرا תלמוד او غیره الا الیسیر
بمرّة ولولا مشیّة الحقّ سبقت بنا خطّ به من الرحمة
ונזכר אברהם יצחק ויעקב الذی خلد الشریعة بینهم
وادام وجودها فی نسلهم واوعد حین التواعید انها
لا تصدم ولا تنسی من بین ישראל لما اراد تح
من صلاح عاقبتهم فقال فی کتابه العزیز כי לא תשכח
מפי זרעו וגו׳ فاظهر الشفا واعدّه لاشباحهم یعاقبوا وتلتشعشع
انوارهم کما قیل مقدّر یفرّاه لمحبه فاوجد لهم قبل
فاذا الوقت الشدید العقوبة شحها کان السبب فی احیا
نفوس ישראל بعد ماتها وانعاش قواهم بعد سقوطها
واحیاة انوارهم بعد افولها وهو الدیدان العظیم والسید الکامل
מאיר וכבינו משה קיבל בסיני חיי לדורות חתימ
בשבעים שור ושבעים חתם עקרי חתוך ואלו הן קיום
עולם וקבל תוכ קיומ שתים עשרה רוח אלהים לקיימו זרעם בעקבו
סודותיו עד אשר עתידין ישראל לילך אחר המצות ויהיו

61) a: עמ
62) a יגלאבלק
63) a ישראל
64) f. a.
65) f. a.
66) a הדה
67) a עמד
68) a בעת
a) M.
69) a הגדר הדורות
70) a עמ
71) a עמ
72) a עמ

elder Sages partie of the great Grätz VII. 156.
Der T. warf der Inquisition der Mongolen in Pers. Täglichen Gebet.

ومعلوم انّه [illegible] ضمن فى اول المجرد ايضا انه لا ياتى
فيه بلغة محجة بالبلاغة عبرانيه فصيحه مفهومه قصد التكثيف
والتهوّن على قوالب العلم لئلا تخل ادهانهم فى استفهام
الالفاظ فيشتغلوا بها عن المعانى كل ذلك رغبة منه [illegible]
فى افاضة الخير وحرص منه على اشهار العلم ونشر الفضل
والترغيب فى الكمال والتشويق الى السعادة المضمونة للكاملين
وتجيل المواتح من طرق [illegible] السالكين
فاعظم همته وارفع قصده ان يفيض من نوره الساطع
على كل مستعد حسب استعداده تشبها بالله [illegible]
واقتفا اثار حكمته فى افاضة الخير والوجود الحيوة والجود على
العقول الشريفة ومنها الى افلاك اللطيفة ومنها الى عالم الكون
رتبه بعد اخرى واصدار كرم واحسان من قابل الى قابل
حسب استحقاقة وقبول استعدادة من غير طلب استرجاع
منفعه منها ولا طلب استكمال بذلك الفعل بل كل مرتبه متشبهة
بالمرتبة المفيضة عليها والجميع موغوبهم الى استكمال بالتشبه
بواجب الوجود مفيض الجود ومبدع الوجود [illegible]
تجرد كل احد حسب مقدرته وعلوّ مرتبته [illegible] ومع ذلك
فان فيه اعنى المجرد [illegible] الفاظ كثيرة عبرانيه واسما
متشبهة ومستعارة ومتصرفة من الفاظ اخر ومركبه لا نعلم
شرحها لقلة معرفتنا فى تصريف اللغه العبرانية ولجهلنا فى
اكثر اشتقاق الفاظها لان المجرد قد قال انه وضعه بلغة
المشنه ومعلوم ان المشنه اكثرها عبرانيه على ما مستعمل
عندهم حينئذ من لغاتهم ليس كحالنا اليوم الذى نحن

قوم بلا لغة واحدة بلا لسان وكل امّه من الامم لا
وجود لها الّا بلغاتها ولا حقيقه لها الا بالسانها كما قال
[illegible]
[illegible]
ومجرد [illegible] لولا رحمة الله تع لنا فى ان يبقا لنا
بقيّة ببقا هذه الكتاب النبوية بيننا مع وجود المجرد
كما تقدم ومع ذلك جرى لنا فى الفاظ [illegible] ولغتها
كما جرى لنا فى الفاظ المجرد الذى لم يعلم اكثر الناس
منها الّا اليسير واكثر الذى يعلموه منها ليس عن
اصل ولا تحرير اشتقاق ولا دليل يقين بل على غلبة الظن
وفى المجرد ايضا اسما على استعمالات المحدثين
التى بها على كنهها وقد ذكر هو ذلك فى صدر [illegible]
حيث قال انه الّفه على لغة المشنه لا على لغة المجرد

* اى ترجمه لصدر المجرد ونصه هكذا: [illegible]
صدر المقدمة لصدر المجرد الذى ترجمه بالمشنه
ترجمة حرفية ولا يخفى ما فيه من الركاكة
وعدم الفصاحة

حسبما + حسب + وتعبيرهم الاسما بتلك العبارة فهو امّا لكونها
اسما موضوعة في اللغة لتلك الاشيا ولا نعلمها نحن او
ان يكون اسم ذلك الشي لدثار جلّ اللغة وعدمها منا
للاشتغال بغيرها كما جرى لنا واستعير له اسم من اللغة
المشهورة حينيذ او ان يكون الاسم موضوع لشي ما
فيستعيره الشي اخر لمشابهه كما الشيين في معنى ما
او ان ينقلوه لذلك الشي الاخر نقلة دايمة فيصير ذلك
موضوع لذينك الشيين او كغيين التسميه الاولى وشهرته
الثاني واستمرت وهذا التغيير في معنى الاسما معروف عند
المنطقيين بالتبيتها وتعريف تركيبها وتفاصيلها
وتخصيص وتخضيص اسامينا هو اول اغراض المنطق مع
كونه كذلك عند ذكره مثل هذه الاسما فهو على الاكثر
يشرح معنيها ويبين مدلولها وخاصا اذا علم ان
ذالك الاسم يتبرد في عدّة مواضع كيلا يحتاج الى
التطويل في شرحه حين ذكر لانه دايم يكره التطويل
الخير ضروري في ما قال في مقاله تهافت المتهافتين لو امكنني
ان اجعل فقه الشريعة في درك احد كما جعلته في

שני פרקים ופה יזכר הלשם וישרח כפולה בהלכות שחיטה:
המשי היגחריק שהוא שוה ויתן בו מקום והוא שהניעו יוציא
בו מן העורה והוא דבוק בין שיקוי הליכים הוא הנקרא חלחולת
(גם ניקב במה שהוא טרפה) פזכר השמה בעד מה זכר שרח
ומיהו פזה הלשם Jmix bgitmt Edelmans abpprit: 1--
וכזלך לא זכר * כל אחד מבני המעים שפסולת
המאכל סובבת בהם ויש מהן מלופפים... והן הבקיאין הדרא
דקנתיא ופזה פי * וסתבין אשתקאק פזה הלשם פי
מוצעה פקאל פי שומאת עוקטיין: והפרגול פפ השריה
שהאשבולות תלויים בו ומתל זלך כתיר וצאדתה יחתצר תלך
הלשמ ויזכרה בשרחה ומעתאה כמא פעל פי הלכות שחיטה
פי קול המשנה: אין הנחלים יוצאים חבורות כבורות
כבולות זעבורות פאן הזה הסתאת לם יזכרה ואנמ זכר
שרח מעתאה ומתל זלך כתיר וסתבין הזה הלשמ וגיהה
מן אחרפה פי הזה הכמוע ומע זלך תוצד פיה אשמ

הלכות שחיטה פרק ד הלכה ב

(a) Hebrew a.
(b) Hebrew a: הלכה
(c) Hebrew a: אלחלעים *
(d) Hebrew a: אלדואבח *

יתרונות ל*

* לאבית חן מלאונני = לונים מן הלולאן

تحتيرا بدون شرح .....* منه على ان ذلك الاسم منهم
وكذلك في الفعل وخاصّة ان كانت تلك اللفظة
عبرانيّة او ان تكون اسم .....* او ملبوس
او غير ذلك فلا يمكن فيه سوى ذكره حسب فلذلك
اكثرت انا תנחום בן הרב ר יוסף הירושלמי זל
.....* الاسما والافعال المذكورة فيه بالفاظ غريبة
عنه بغير الاشتقاق التى يعسر فهم مدلولها
وانضمها في مجموع خصيصر بها يوجد عند كل
احد بوجود الحجر ويستمكن من تحصيله لانه
ان استنسخ كان سهل وان نسخ كان هيّن وان
اشترى كان قريب الثمن قليل الخلفة كانه جزء من
الجزا * ويستمكن ايضا من حفظه لقلته بالاضافة
لذلك الكتب فجمعت تلك الالفاظ التى
تعسر وتصعب او ظننت انها صعبة على غيرى
كما صعبت علىّ وفرقتها على ترتيب حروف المعجم
اعنى א ב ג ד واضفت اليها ايضا الفاظ الاشارة لكون
الفاظ الاشارة ولغته مبنيّة على لغة * الاشارة كما
بيننا ولكونها ايضا اكثرها عبرانية وجمعت شرح
بعضها من الاشارة الذى وجدته منها فيه وما

לם אבדה בי העדוך אכרתה מן שרח המשנה לר׳ משה הכהן
ומא וגדת פיה כלאם לאחד המפרשים או לבעץ השארחין
חלאף לקול העדוך או לשרח המשנה פדכרתהא בחסב
סיאקה תרתיב או אן אגד # לתלך אללפטה אשתקאק גריב
מן אלמפרדה או מן גיכה פאדכרה לאגלה ואשרחהא באללפט
אלערבי לאן אלעדוך באללפט העברי בעץ מנה איצא... לדלך כלמה ולא יד׳כרהא שרח אמא אתצאל מנה אנהא
מפהומה או אנה לם יתחקק לה שרחהא או אנה לם יצרי להא
שרח ולם או לגיר דלך וכדלך אלפאט אלתי לם יד׳כרהא
קד יכון תרכהא לבעץ אלאסבאב או סהא עז׳אות מד
יד׳ם מע כון אלדי בגכה ואדלאל לה מן ואגה אכר
כמא יכון אגד תיבה בוי ובד אגד מעדודה פלאגלם לאגלה תרכה אלגיר
מנע מן אדראך אלחקאיק וקצדהא ותעמדהא וכדלך יוגד
איצא פי העדוך בעץ אלפאט מד׳כורה פי אלבאב אללאיק בהא
פאדא טלבת פי מוצעה לם תוגד פי כון אלטאלב יטן
אנה לם יד׳כרהא וכדלך מתל וצ׳יעה ושב פי באב שב
חרפין וטנו אן אלדאל זאידה לאנם יגדהא פי ישיב יחי
הקטיר, יאע״פ שהוא עדודות וד׳כר תיאוה פי באב יאו
ואסקט אלהא לכונהא לינה לא ינטק פחכם אנהא מזידה
וד׳כר מכיש פי באב קטן ולם יעלם אן אצלה נקש

מן ואגה כדלך אנהא לא לגא בקשן וון אלנון אנגמת
פי קו״ף: מקיש ופי שים: משיח עדודות כמא אנגם
בוא נתן פי יתן ראתן ותתן ומתנה ומתל דלך
כתיר ולכנה כלה או אן אלפעל יקום מן חרפין ומן
חרף וחד איצא כמא חלנו אן קם וסד ושב
ועד ונחוהא אפעאל ثנאיה ולם יעתד בחרוף אללין
אלדי בין אלחרפין אלדי ظהר פי קום וקומו
ופי עיד ועיד ופי ישוב ויקום וישיב ויקים
וظנו אן הך והט תתן ועד וקח ונטיהא אלתי
אחדפהא מחדופה או מנדגמה פי הבה ותתה ולם יעלמוא
בהא וחכמוא אן הך והט ויך כל פעל מנהא חרף
וחד וון תן ועד וקח מן חרפין ולדלך וצע
יהה בוזן פי באב חרף וחד ולם ישעראן
אלאצל ג׳ חרוף מתל יהה בים או יהה יהה ווצע
ג׳ד התניה פי באב ת׳ חרף וחד ולם יעתד אלדאל
לאנהא עגדה מן .....* לכונהא תחדף כתיר אותנדגם
כמא בינא ובדלך אלהיג עגדה לכונהא לם תטהר פי
אללפט ווצע הרוחות בוישבות פי באב שב חרפין
ולם יעתד בחרף אלמנדגם אלדי לאגלה אשתד

واعلم ان ה حروف يجمعها אמתיים قد تاتى فى اللغة
العبرانية كثير مزيدة فى اوايل الاسما وينبغى ذلك
الاحراف فى تلك الاسم ويبقى كانّه ~~اصلى~~ اصلىّ لكن
اذا ردّنا تلك اللفظة الى اشتقاقها علمنا انّه مركّب
عليها وليس من اصلها وذلك مثل ת التا فى
תנור الذى من יצק وفى תירוש من ירש وفى תבואה
من בוא תבואתה وكذلك תקומה ותשובה وغيرها
والميم فى מנוס ומצור ומקום ומשמר ומעמד
وغيرها والالف فى אקדח ואפרוח ואזלול. ואשכר
ואזכרה ونحوها. والياء فى יצחק וישמעאל ויצהר
ויפתח ויקרוא وغيرها والنون فى נפתוח נמרוד
ونون الانفعال فى נבון ונכון ונשמר وغيرها. وقد
تكون هذا الاحرف فى الاسم اصليّة مثل ميم מלאכה
ומנחה، ומשחה، والف אדמתי، ואשכנז، وهكذا
بقيّتها زعمتى ما وقع لى فى هذا المجموع اسم اوّله
هذا الة احرف ووجدت دليل او اشتقاق او يدل على
انّه اصل امّا من النقّر واما من استعمالهم فوضعته
فى موضع ذلك الاحرف ومتى اشتبه علىّ فلهو
مزيد او اصلىّ ~~فعل~~ بحسب ما يستعملوا الفاظ غريبة
من لغات اخرى او مركّبة من لغتين فاذكرها فى
الموضعين لاجل ~~ما~~ من يطلبه فى موضع
منها ولا يعلم اصله فان طلبه من الموضعين وجده
لكن لا اشرحها سوى فى المكان الواحد فقط ..... *)
ه فى المكان الاخر كى لا يطول الكلام ويتكرّر

الاسم وصارت حرفين ومثل ذلك كثير وهكذا كانت
اللغويين المتقدمين يعتقدوا جميعهم الافعال ~~الثلثة~~
الثنائية والافعال الفرديّة الى ان ظهر ابو زكريا حيّوج
رحمه واقام الدلايل والبراهين ان لا يوجد فعل على اقل
من ג حروف وبين ستّ الاحرف اللينة والاحرف ~~الحلقية~~
المدغمة والاحرف المنقلبة ~~و~~ فثبّت الحق واتضح
وبطل كلمة سواه ثم جا بعده الشيخ الذّ ~~الا~~ العظيم
ابو الوليد مروان ابن جناح وزاد ذلك بيان ووضوح
وليسر ذكر ذلك وتبيّنه وبسطه قصدنا فى هذا الكتاب
وانّما ذكرنا هذا اليسير منه ذكرة مجملا لتحقق ان
تلك الالفاظ موضوعها فى غير مكانها واما نحن فنرتب
الجميع فى هذا المجموع فى مواضعها الحقيقية على
اصولها ليوجد عند الكشف كل واحد منها فى مكانها
ويسهل تطلّبه اذا احتاج الى شى منها واذا ترجمنا
* شرحها باللفظ العربى فكان اقرب لفهم الاكثرين* وقد تكون
كلمتين من حرفين فيأتى جملا فى مكان واحد فنشرحها
فى ذلك المكان جميعا لان ذلك ابين لمعناها كما سنبين
فاذا اتت الكلمة الاخرى فى حرفها ذكرناهم واحلنا
بشرحها على ذلك المكان كيلا يتكرر الكلام ويطول
الكتاب فى غير ضرورة.

דגמתי

וכזאת אפעל בכמה מן הדברים אשר אדע כי הם יקשו על הקורא בהם ואשר לא ידע מקומם בספרים אשר יבקש בהם ואשר לא ידע מקומם בספרים אשר יבקש בהם ואשר לא ידע מקומם בספרים אשר יבקש

כולם לם נחקקוה עד עתה ולא נעלמה לכן המכנה המלוכלך
אנה הלוך מן הצוף ילבשו בה הרגלים והשוקים
שבה הגרבים והנעלים ומזה הדבר הזה הרבה מאד ולו
בצוף לם ידעו מכנתם אלא מחשב המקום ושתקו
Kurz und bündig.
עזרם זה הלכה

וכבר עשו סדר האותיות על הסדר הראשון שהוא א ב ג ד
ולא שמו לב שהסדר הזה אינו מתחלף בשום מקום
ולא יתכן שיתחלף כי הוא מסודר על סדר המספר
ואם תשנה הסדר הזה תשנה המספר ולא יהיה
עוד מספר ולא יתכן שיהיה מספר בלתי מסודר
ולא יתכן שיהיה מספר בלתי מסודר

ועשו סדר אחר לאותיות שהוא מסודר על סדר
הנקודות שהוא א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
ואין זה סדר מסודר כלל כי אין הנקודות מסודרות
כלל ולא יתכן שיהיה סדר מסודר על סדר בלתי
מסודר ולא יתכן שיהיה סדר מסודר על סדר בלתי

غرض ما فكل ما وافق ذالك الغرض نذكره وما سواه نتركه
ولكن كل كلمة اجد في شرحها خلف بين الشارحين فاذكر
راي كل شارح باسمه وكل كلمة اجدهم متفقين في
شرحها اذكرها من غير اسناد لاجد لانها راي الجميع
فاعلم ان كل كلمة تذكر فيه من الالفاظ فهي بالقصد
الاول وما يوجد فيه من غيره فليس بالقصد الاول
سوى ما يوجد فيه من الالفاظ المرادة كما ذكرت لانها محتاج
اليها في الفاظ المقصود ايضا لان اصلها منها كما تقدم وما
سوى ذلك اما لم تكن الضرورة اليها لان يكون
معها كلها فيحتاج اليها اولا يصح ..... معنى الكلمة الثانية
الابعد شرح الاولى او لكوني وجدتها اشتقاق استحسنة
فقصدت تقييده لئلا انقاد او يكون اسم مشهور
الاستعمال عند الناس بالعادة وهو مجهول المعنى فاتيته
عليه او لضرورة اخرا اتفقت عند ذكرها فاذا كان
الامر كذالك فسيتجلى فيه كلمات كثيرة على هذه
الوجه من مواضع متفرقة في اغراض متبينة لكن
ليس كل مقاصده تجده فيه الا من الفاظ المقصود
والمرادة فانك تجد ما تطلبه فيه الى غلب الامر
وان شذ فلا يشذ الا يسير ولعل ذلك الذي يشذ
على طريق السهو والغفلة] שגיאות מ' יבין.
فيكون الكتاب كافي في معناه بالذات ومرشد الى ما تفقد
منه بالعرض لذالك سميته المرشد الكافي ومن الله اسال
الارشاد والكفاية بالعون بان يهديني نحو الصواب
ويلهمني العدق ويبعدني من الزلل.

واقصد من كل وقف عليه ورأى فيه زلل ان يعذرني
تقصيري وقلة علمي مع تقصير البشرية وضعف القوة
الجسمانية فمن ابذل المجهود وفعل مقدرته فقد زال
عنه اللوم اذ لا يلام احد على كونه لم يخلق في
اكمل حال واعلى رتبه بل يلام على ما قصر عن ما قصد
في استعداده بقصرة وارادته فهو عليه الطلبة
والجهد ومن الله المعونة والتبليغ

واعلم ان قد جاء في المشتركة الفاظ منها اسما
ومنها افعال على خلاف المشهور من استعمال الاصول اللغوية
وفي شاذه خارجة على القياس بحسب الامور العارضة
الجارية على القياسات الصحيحة والطرق الواضحة وذلك على تلك
الاسما في سائر الكتاب الفقهية وصارت شايعة بين الملة
لكون المحدثين من اللغويين انكروها وقالوا استعمال غلط
ولا يجوز اصلا وذلك مثل תרומה الذي هو اسم تركيب عليه
التا تركيب مجاورة حسب لانه من רום ירומ, נשא ורם
ורמים وفي معناه الحيين مثل תשובה من שוב ישוב
ותקומה من קום יקום وكذلك תבונה ותגופה وغير ذلك
من التصريف فجعلوا وزن תרומה مثل מלוכה الذي
يقال منه מלך ימלוך, מולך لان الواو الميم في מלוכה
اصل وهي מא, והא وزنها פעולה فقالوا منه פעל יפעול
פועל واما תרומה فان وزنها תפעלה فلا يوجد ان
يقال منه פעל יפעול, פועל الا بعد اسقاط التا الزيدة

Terumoth I.1. Kitab al-tumuh fiihuit. ... ?
Ber. Orig.-Uk. Mmsk. ii VIII. d. Jobi. Abraj. Menachem. b. Saruk's Machbeck
... ?

Cod. Tubingen. Nr 12.a.

תפתח אחלה בי נקלעו בלשון פנחלם יקחין
בן כלב כאן ג'ין עמדם ולכלב נקלעו בה בלשון
ליס אנום גאלטין כמו נקלעו המקבלים הקלקלין
בנפשם, ועוד לולם לם נמצא הנסמך מה יקשה כלב
בי הלמור הקשות אן הלטרוד והנמרגה מן הקיאם
פכיף ועד נמצא מקל כלב כקיר לאן נמאל ובמן
מנמצר פנא מקל נמאל מן כל נוע מן פנה הלקנמצאת
הקי לקרמוהא לקקון נליל על הקי נקלעו בה
מן הקשלד המוגד עד נמצא מקלה בי הקלם פליסקט
הלקרמאר ולא נקול בי הכלם לנא מקל קרקמה הקי
הנא מי מזיקה ולמצדוהא בי קרום ויקרום בי הלמליה ונמ
מקלה מקיהקרים הקי מן יהודה ומעלום לן
הליא והלא בי יהידה הלקקבאל ועד קיל מנה
עתים יהודון יהודה לקפלה. פמאר לקם יהודה
ומקהר בי הלהה מאר כלנה בקיה נמצה מלוכוד מן
גיכה פלמצנו הליא והלא פיה כהלמצלין פמאר וזנה
פעולה פלקקעמלוא מנה מקיהקרים זקה מקפעלים ופנה
על פיאקאקנא ועל הלמצול המטרדה עקרנא לא יגוז לאן
בוגודנא* לה בי קקעמאל הנכרנים הקי מם מהל
הלגה נמז - כקלך חכם× קרומה לה נמקר קקעמאלה
עקרנא ולשקהם× מאר כלנה מהל קאים בקפסה גיר
מלוכוד מן גיכה פלקקעמלוא מנה קרם ויקרום×

Forma komunt wahrscheinlich Cod. Boc. 215a Nro CCCLXXVII, wahrsch. mit ויתרוץ aufreizt i. Zusammenh. folgenden Satzes fortsetzte. Wegen d. Lesung des folgenden zum ersten Drittel des Wortes gestrichen s. Anm. 1. Er ist wörtlich derselbe mit anderen Worten begründet.

*var. 7: בוגודנא

× חכם ?

× var. 7: ושהם

וכן ? ע = ע

? עכן

(אקראקאן ?)

פסקט ? :var

וכן ? ע = ע

וכן ? ע = ע

וכן ? ע = ע

וכذلك القول في יזפך ليس هو مستقبل הפך وانما هو اسم
الفاعل من יפך مثل יושב יורד او مستقبل من بنيه الفعل
ثقيل مثل ילך יי יגותך الذى اصله יהולך من ילך
والها مزيدة من كون ليس عندنا יפך كما ان لزم عندنا ילך
الاضى وانما يوجدنا ילך . ילכו المستقبل علمنا ان ماضيه
ילך مثل יושב ישבו ירדו الضى ماضيه ישב ירד
كذلك יזפך فاعل من יפך او مستقبل منه ثقيل
مثل יולך كما قلنا واما הלך فمستقبله יהלוך
בהלוך وفاعله הולך ولا تتغير منه الها اصلى فصار
معنى הלך موجود من اصلين הלך ויולך وكذلك معنى
הפך فى اصلين הפך ויפך كما ان معنى كثير يكون
المعنى من اصليف واكثر مثل ויקץ בוה من יקץ ,
לא הקין הנער من קוץ والאזין יאזין من אזן
שקד , מזין من זין وغيرها كثير واما מדיה ומליה
الذى قالوا فى حقه ממליה فهو قول صحيح لكن تسمحوا
فى ذلك لاجل مجاورته למדיה فاتوا به على وزنه حتى
يخرج من وزن الى وزن اخر بعيد عنه فى لفظتين
متجاورتين وقد فعل فى النعر مثل ذلك فى قوله מועדין
ומוריח الذى هو بين ان מועדין من יעד معتل الفا
ولواو هو فا الفعل فعل الثل מושב ומורד ومورד
ونحوها واما מוביל من בויל יבויל معتل العين فحق
מבואין مثل מבוא הליל , מבוא השמש
لكن لمجاورته מועדין اخرجوه على وزنه فقالوا ומוביל
كما فعلوا فى מדיה ומליה وكذلك וַיְבַיְּ הַבַּיְתָה

בדד 16.

---

1) Seehars. VIII. 10. Die alten Commentare schweigen zur Lösung dieser Syntax-Klippe. Hitzig's Conjectur מִמֶּנִּי ist unmöglich. Ewald's Erklärung (Ausführl. Lehrb. d. hebr. Sprache 8. Ausg. § 317 a) ist gezwungen. Am besten ist es, mit Hupfeld (Quaestiones Zachariae, Halis 1842, p. 19) und Ewald (Die Propheten des A. B. II. 3. Ausg. S. 69) מִמֶּנִּי als Dativ zu fassen: „Ich bin nicht mehr für sie da, wie in den früheren Tagen.“ Vgl. Ps. 88, 19: הִרְחַקְתָּ מִמֶּנִּי אֹהֵב וְרֵעַ. Ähnlich Jes. 65, 5: קְרַב מִמֶּנִּי כִּי קָדַשְׁתִּיךָ. Ähnlich Jes. 49, 20: צַר לִי מִמְּקוֹם. Ähnlich Jes. 49, 21: גָּלְמִי וּשְׁכוּלָה. Ähnlich Jes. 49, 24: הֲיֻקַּח מִגִּבּוֹר טָרְפּוֹ. Ähnlich Jes. 49, 25: כִּי כֹה אָמַר יְהוָה. Ähnlich Jes. 49, 26: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 27: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 28: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 29: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 30: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 31: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 32: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 33: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 34: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 35: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 36: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 37: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 38: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 39: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 40: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 41: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 42: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 43: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 44: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 45: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 46: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 47: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 48: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 49: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 50: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 51: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 52: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 53: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 54: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 55: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 56: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 57: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 58: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 59: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 60: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 61: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 62: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 63: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 64: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 65: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 66: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 67: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 68: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 69: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 70: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 71: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 72: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 73: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 74: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 75: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 76: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 77: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 78: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 79: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 80: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 81: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 82: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 83: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 84: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 85: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 86: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 87: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 88: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 89: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 90: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 91: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 92: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 93: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 94: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 95: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 96: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 97: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 98: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 99: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר. Ähnlich Jes. 49, 100: וְיָדְעוּ כָל בָּשָׂר.

2) Ruth. II. 34. Vgl. bei mir obigen Text angef. Stellen. Z. B. Targum übers. femininisch, jedoch in anderem Sinn als es Ruth. meint, nämlich: „er hatte mich von sich (d. h. der Zeit) Bruder. Kranich's Erklärung ist sehr auffallend, er will nämlich מִמֶּנִּי auf die Zeitpunkte beziehen, wo Ruth, Ruth schon zwei Männer gehabt hatte, Ruth schon als erster Mann, wo sie aber noch Ruth sie wurde noch vor Zeiten. Wenn wieder der Tod, welcher eure Kinder Erklärung לה trennen wollte, gewesen wäre?

3) Lesen die Sabb. Kennic. Rossi. מומם דרך anstatt מום דר, wonach Targ. J. מומם בישא aber מומם בישא Hupfl. mündige Ord. bei Kennicott lesen מומם in der Zeit.

VIII. 2. הַבְּרָכוֹת ע. שמו; עוֹלוֹת

Ms. XI. 26. שלו ב חשבון mit Zakaf.

[illegible]

ד"ה תרגום ist will as Tarch. als arab. Mostaʿrimun = מסתרמין erklärt sprach das bei Buxtorf fraglich unter ד, unser Wort gehört den Dialekt unter ג und ist in jüd. Worten, das ist bei den Worten תרגום häufig anzutreffen, selten ist bei den Araberstämmen Hebräisch und den Hebräern Arabisch, als Beispiel Geiger Zeitschr. I. 181 Anmerkung. Jedoch zeigen mittelalterliche Schriftsteller, daß auch umgekehrt Einwanderungen stattgefunden haben, wie unser Wort, als arabische genommen wird, kennen: תרגם
ג. ב. שם תרגם (l. תרגמן) וארבעים חמשה ושבעים מאה בשנת הכלוה
משה פכ (Geiger Zschr. I. 181 Anmerkung).

Die Reihe bagdadischer gaonäischer Vorsteher: Sanadch. Kimchi, Sarchon, Josef b. David Chayvani (Orient Lbl. XI. 728.) Chuj Mev. b. Sacharja Anguli [illegible] mit unserm wird 10 Kapitel tastfinden gaonäischen, Chorasan aus Persien (Ms. Bod. 612) Hai, seinen Sohn, Verf. Lexicon auch gaonäischen Ursprungs (Z. d. M. 1862 II 257).
Unter allen den ersten Chorasan einzigen Chorbischofen nannte er bloß Abdwald mit dem Beinamen Chabib (Josefa Tilbon Sohn Kimchi) Sacharja v. Kimchi) גזרה. Vgl. Geiger Zeitschr. Geschichte u. Literatur p. 113 Anm. h. der Kaspier
der von Brüssel bekannt gemachten Responsorgaon mit arabischer Provenienz unrecht ist in meiner Polemik gegen sie Vgl. Geiger Zschr. III p. 305.)

Die Handschrift des Pentateuch Codex mit Vokal gut aus der Ms. Lutzkis des Rabbi Mose ben Esra, R. Mose b. Esra aus Granada von L. Zirkes (Altona 1839) p. 14. **.

+ diese Feststellung muß auch wie Fürst (Lbl. X col. 723 ad. Lexicat pessim Defect he-var) [illegible]
aus den Inhaltsangaben gegründet der 10 erhaltenen Bücher, wenngleich [illegible] Menachem und Dunasch vorausgesetzt. Die Zeit des Verfassers kann aber wenigstens [illegible] die Lexicographie betreffen; denn aber die gaonäischen [illegible] für die Lexicographie [illegible] Namen stellenweise [illegible] gaonäischen [illegible] Verfasser [illegible] mündlichen Überlieferungen [illegible] und [illegible] Lexicon [illegible] gaonäischen Ursprungs [illegible] Lexicographie.

אגרת המוסר לשהרת השם וכתרת השמוש ולכתרת השמוש
מתיגר ז"ל +

וקבעו עליה מים אחר פעמים אחר אחר אחר אחר אחר אחר
ממנו מפעל מלא משמן משקין ומשענה וכלוך ויפא
יבוין ומ ון נהרסו מתגוררותין אחר גור פרכב עליה
מים ואחזה פעמ המים כאנה אחר פזד עליה
מים אחר פעמ ממגורות זנה מפעלות והשנה על
גיר קיום מלא מקדש יי, השנת מטמרו מפדרין
כיאבה הכשף כלכ מן ומ וכה חמיכא מה אגרות
בהקפים וקלה התחיל לכן קצרת מה אנקף בו אנא ?
ומן דוק וכבד תקדים הזה הכלם ותבוין הגרם מן
כלה הכתוב ווסף תרכיבה והתערב והתנביה על
מערפה ומנפחה והארשד אל אחלה ופרועה אבתדי
בה וכלת בה מסתעין בשם וסף אנה
נזתן ליעף כח ולאין אונים עצמה
ישבה.

Bemerkungen über Horaz. Oden. Buch I–III

Transfuge elogium über
Samuel m. hebr. Schriften

Excerptum aus Pocock. Notae misc. p. 400.

Liceat notare liceat inter ea quae manus polluerent numerati
legis etiam Sacrae volumina vbord שומרונית erasata fecerint [i.e.
literis quas Assyriacas vocant illis non jam vulgo hebraicas] non
autem si עברית [i.e. characteribus quos Samaritanos appellamus,
quos olim annotat R. Sanchum usui communi et civili adhi-
beri solitos cum Assyrii literis vtrisque sacris describendis adhi-
berentur, nec profanis usibus inservirent, vt nec alteri illi sa-
cris nisi ספרים כתובים בכתב אשורית ולשון עברי
nec e contra ipsum usus esse ne esset inter se et Samaritanos
ולכך נקראת כתב אשורית atque ei eo tempore, characteres
istos quos Rabbinicos vocant ab Assyriis deflaeus repeti-
re vt haec obiter ex eo producere liceat.] imo nec etc.

Tanchum citirt die Massora.

Threni 1.1.

Talmudcitate

Lament. 3. 22 zitirt T. folgenden Satz: לעולם יכלה אדם מיראת שמים כיצד וכו' (יומא 72 b.) an welcher Stelle bis jetzt in der ausgeschriebenen Lesart nicht gefunden. ~~In welcher der Stelle mitgeteilt ist.~~ Berachoth 10a פתיחתו של אדם תהא מיראת שמים שכן מצינו בכל הנביאים שפתחו בתוכחה חוץ מיחזקאל שפתח בשבח שכן מצינו בראשית רבה פ' שופטים Sifre Deuteron. §. 29. שכן מצינו בכל הנביאים שסיימו בתוכחה חוץ מהושע שסיים בשבח. ~~ungebräuchlichen Schriftsinn~~ neue abgeleitete Lesart. Sanh. Kommentar findet sich auch Jerus. Synhedrin X. 2. ואם כיתי לב ואמרתי לו לא שנה לעולם תשלים כל שנה שנאמר לו הלך ושלח ושלחי המלך אשלים כל שנה שנאמר הנה מלואי שנה לעולם לו וכו'

Mark Anspruch Text philol. exakt zu sein. Z. verschweigt hier viele Lesarten und begnügt sich mit den gangbarsten Citaten*) wie es überhaupt bei Schriftstellern vorkommt (vgl. Landsberg Frankenstein zu Lament. 3. 5.) Lament. 4. 20 רוח אפינו משיח ה' נכרה בשחיתותם

Richt. 10. 8 ויהי בשנה ההיא וירעצו ויכו את בני ישראל Jesaj. 22. 17. Text Schwierigkeit p. 38. Anm. a.

Anfl 5. 4. wiederholt auf 2 Sam. 6. 12. /.

*) Wenn wenig bei nachen erstaunen sehr häufig vorkommt. z. B. Maimonid More III. 17 wiederholt auf B. M. 32. 6. vgl. Munk III. p. 134 n. 2. 204 n. 2. ibid. c. 41 wiederholt auf Deut. 22. 12. vgl. M. ibid p. 331 n. 5.

Antiaffrecisch.

[illegible] — [illegible] : [illegible]

وليس هو متصل المعنى مع عامة يهودة : [illegible]
وان كان متصل باللحن بل معناه متصل بما بعده وهو ناجية
ج عامة اي انها اقامت بعد عامها بين الامم في ذل وخدمة
وشقا وكانّه قال [illegible]

ج عامة يهودة القصور وحقّه عامة يهودة ضمير راجع المذكور 2.5.
او انّه تانيث الجماعة او القبيلة والاوّل انسب

„Prüfst wieder. 1843. p. 52.„ Weiss manches merkwürdig
sind wirklich wo dem missverstehen liegt Affinnenschen
Lebensart Unter Afrikastellen wie Empfang Cod. 63. K.
p. 3. בן בדיר (Nah. 3. 17.) ebenso p. 8. 1. 15 (Zeph.
14. 15) פוּר 1. 37 ibid. עד עת עד (Deut. 8. 14)
פוּר כּוֹל כּוֹל p. 12. שלם (1 Kön. 14. 25) p. 11.
יוֹלל (Jes. 30. 1) פוּר יוֹסִיף. — Meist sprechen Arme.
4) Die Stammform aus den Gedrängnisse citiert

Liber in Bibliotheca: „R. Sanchumi Hierosolymitani ad libros vet. Test. Commentarii arabici specimen unacum annotationibus ad aliquot loca libri Judicum." Tubingae 1791. mit Zusätzen von Kirchhofer aus dem L. d. Lesser:

I. Capitel ganz.

II. 1. 10. 14. 22

III. 3. 15 19. 20 22 23 31

IV. 6. 20 21 24

V. 5. 12 13 25 26 27 28 31

VI. 2. 17 34 36

Hebräischer Grundschrift Schrift: Schreibschrift

Schreibschrift 39

I. א ב ג ד ה ו ז ח ט

II. י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

III. ך ם ן ף ץ

IV. בא בג בד בה בו בז בח בט

V. כי כל כמ כנ כס כע כפ כצ כק כר כש כת

VI. לא לב לג לד לה לו לז לח לט

VII. מי מל מם מנ מס מע מפ מצ מק מר מש מת

VIII. נא נב נג נד נה נו נז נח נט

IX. סי סל סם סנ סס סע ספ סצ סק סר סש סת

X. עא עב עג עד עה עו עז עח עט

XI. פי פל פם פן פס פע פפ פץ פק פר פש פת

XII. צא צב צג צד צה צו צז צח צט

XIII. קי קל קם קן קס קע קפ קץ קק קר קש קת

XIV. רא רב רג רד רה רו רז רח רט

XV. שי של שם שן שס שע שפ שץ שק שר שש שת

XVI. תא תב תג תד תה תו תז תח תט

22 T 64

במשה כ' כל זקן ועד גדעון אלפי הדל במשה וגדו
איש וש שכר

4. ויבאו על ששים עיריהם חוש ש ב ע ר
בן אתונות ולו ושלשים עירים להם שהם קרי
חוש עיר גדולה ולמלא ן יקרא עיר בפתח נחת
העין ומתוך נחת הנוד נקנום ונפפרו בלעין
קבלו עיר טמרק ובשם עכרם בעזרות ולמו שהנו
שם על הטל

ויכתבם בספר יהושע ישלם עד שבע ומשם ימכר
ני את סיסרע

בשנה ההיא שמונה עשרה שנה נקדיש אשר
היא שנת שמונה עשרה ומשם היא השנה שמונה עשרה
שנה לעבודת

T 65 14

לכו וזעקו תחת העץ פלוני אמר מקל ושחטו
הפסח ואל כאן נחל משתוף בלעם יקרא קמץ
מקל ושחטו אותו כל קהל, ושחטו בכתים

17 ויעקרו בני עמון אשתחרחו ונודע שמם
פלוני

T 66 Cap. XI. 1. ויהי איש אחד מן הגלעד גרשני מן החשיבה כלו
ed. Kaabr. f. 2. בשבי בית לחם הגובה והוא גרשני מן הבלד בדליל
שלם כי בן אשה אחרת היתה

2. ותלד אשת גלעד לו בנים ואשת הבנים גדלו מן הבלד
ומן הבלד ויכלם הוא נזכרו בעד הלא הוא כאנם

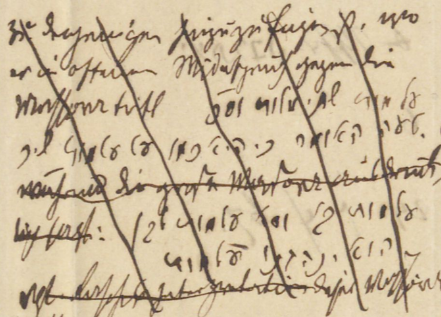

لاخذ
معه ولم يجب اولاد وهو الذى اضطره تلك
ثم بعد ذلك ولدت

3. יַעֲנִשִׁים לְקִים כما قيل فى قارون لكيم وفلز
יעתבה ארמ ای فرغ وما حاجة عليهم وعلم ممن يعتد به
6 לְקִטְּלִין رسيس ومقدم كما قالوا وهيت لك لداش
24 אֶת אֲשֶׁר יוֹרִישֶׁךָ כموش אֱלֹהֶיךָ فدء وراثة
مثل وحرمان ورثاسة وما וְיָלַת בָּךְ אֲשֶׁר קוֹדֵשׁ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ מְפַיְּנִינוּ فعنى فرغ وطرد
25 הַטּוֹב טוֹב אַתָּה מְבַדֵּל التكرار تغابى وتوغل
הטוב אתה اغنى
הָרוֹב רַב עִם יִשְׂרָאֵל مصدر من معنى الخصومة
ومثله הרוב עם שדי
70. 29 מְעֻפָּה גְּלֻלָּה مشرفة من ثنية بينى وبينك
30. וַיִּבְקַע פְּתַח انشقت نون بدر فى الوال
33 וְעָלָה בוֹאֲךָ מְבִיאֶיךָ الى مدخل مدابر والكاف
زائدة
34 וַיִּפָּנְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל انقطعوا وذلوا
בְּתֹפִים بمعنى طبول وطبول

Gen. Anfang des Kapitels mit dem fünften Zeichen ב mit einer Ligatur aus נע = ב zu seinen Schwierigkeiten Gen. 32. aus v. 32. ohne Begründung auf einem Commentar - f. 73. ist Drucks Zeichen Druck Ies. גלעד Hosch. p. 44. ed. Hosch. p. 22. nicht dem Chiffre- und Buch der Ghosts נע gut?

23

f 71

וַיַּכֵּהוּ הַכֻּתִּי: معناه رمى وطرح على الوجه من كبر بطن ولفظة عامة للقوة والتحسر

וַיָּמָת בָּהּ כִּי רַב נָפַל רמز ناضجي اى كثير من اعظم اسباب فضيحتي وقيل مخرق من عوكر ישקיץ יגעים ٭

כִּי רַב נָפַל مثل סתתי ومثله אשר סעתה את כ"ה

וַיִּמְדֹּד כف على اتركني شهرين من الزمان 37.

Cap. XII.

f 72

וַיִּשְׁמֹר נַפְשִׁי כִּכְפִּי اى خاطرت بنفسى 3.

וַיִּפְדֵּנִי גִּלְעָד אֶת אַחְאָב כִּי אַתֶּם גִּלְעָד פְּלִיטֵי מִצְרַיִם אַתֶּם גִּלְעָד בְּתוֹךְ מִצְרַיִם

בְּתוֹךְ מִצְרַיִם فقتلوا اهل גלעד מצרים ٭ بحكم واجتهاد لسبب ان سبط מנשה يعيش اهل גלעד فى القديم כי אמרו מצרים וגו

اى يقول له ما خاطرك فى ما بيننا فحقق אתם גלעד בתוך מנשה اى ليس لك خطر

فى مقدار بالاضافة البتة فحسب معشر מצרים ومنشه وتخليص المصرى بالعبرانى ومن גלעד אתם מצרים

כי אמרו פלטי מצרים לכן גלעד אתם מצרים ואתם גלעד בתוכם ובתוך מצרים וכذلك قال فيه

Capitulum XII. Jephthes Ephraimitarum copias ad se venientes, quia ipsi Galaaditarum expeditionem reprehenderant, interficit.

f 73.

٭ Wie in Hebräischen gewöhnlich Mark machen und Schrift nicht, in Italien nicht

יגיעם ٭

٭ נגיד

٭ עליהם

6. אַתָּרָה שְׁאֵלָתוֹ וַיֹּאמֶר סְפֵיאֵלָה قيل على طريق الاحتمال
ان ذلك يناسب قول يعقوب عليه السلام وادعو
لاحد انه باركهم انهم يثمرون كثرة كالسمك وكما
ان السمك يصطاد بخلقة كذلك كانوا هم هاولاى
يمسكوا بسبب خلقهم فى افساد النطق وتغيير كنه
الحرف عن حقيقة مخرجها ومدلولها ولا يتهيّا له
النطق على حقيقته كما قال إِלֵּם בְּבֵד לְשׁוֹן

اى صحيح مسدود

יְקַבֵּר בֵּלֵי בָּלְעָה تقدير בית מקבר בלעד
او يكون اسم خاص فى موضع علم ويكون معناه
ارض بلعد وعبر عن الارض بالبيت كما يقال
ارض مصر او بلد مصر او اقليم مصر والمعنى كله
واحد وهذا هو عندى الاقرب والاوايل قالوا
انه لما قتل ابنته ولم يشاور الملا والانبيا
فى امرها عاقبه الله ببلا صعب حتى كان
تتساقط اعضاه وتتقطع وحين سقط منه عضو
دفن ثم لذلك قال בְּקִבְרוֹת بلفظ الجمع
وقد عرفت فى اول الكتاب طريقة الاحرف
ومقاصدهم فيه وهذا من جملة ما ذكرنا واما
القول الاول فهو פשוטה דקרא

هاول

ثم ان ... ليس له ... non fuit ei paratus ... ل ... هاول
... ان ... ان ... ان

Tv. 4. p. 13 l. 7. ואדעיאוא = Ins gorge Nhe
Punktum.

p. 40. l. 5. n. n. כתם = خمس

45. 4 n. טאיהדא = طاعون

50. 2 n. עתרה = ؟

63 1 o. שטפה = شبكة

64 2 o. גחאש = وحوش = وحاش

66. 3. יעתרבה = يعند به

31. 1 o. כראיבה = سفر خنادقه
خدانقه

כ
כתס

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

Nyelvészetében csak
voltak a doktori értekezésben
(Leipzig 1868/9) való eszmetársa

Vész

Von der Kommission des israelitischen Landeskongresses.

Der israelitische Landeskongreß hat in seiner XXXII. öffentlichen Sitzung eine Kommission entsendet, unter Anderem auch zu dem Zwecke, daß dieselbe die Bestimmungen der §§. 1, 2, 9 des Kongreßbeschlusses — sub ⁄. — über den Zurückzahlungsmodus jener Summen, welche der israelitische Landeskongreß aus dem isr. Landesschulfonde zur Deckung seiner Auslagen vorschußweise entlehnt hat, vollziehe, und wurde hiermit die Kommission mittelst sub 2⁄. beigebogenen Ministerialerlasses, Zahl 9117, auch höhern Orts betraut.

Die Kommission erlaubt sich demnach dem ehrsamen Vorstande behufs weiterer Verfügung Folgendes zur Kenntniß zu bringen:

a) Nachdem die auf 103,400 fl. sich belaufenden Gesammtkosten des Kongresses nach dem Verhältnisse der Anzahl der Deputirten auszuschlagen sind, — so entfallen auf die Wahlbezirke nach je einem Deputirten 470 fl., und somit auf diese Religionsgemeinde, welche im Kongreße durch .... Deputirte vertreten war, ... fl., sage ..... Gulden sammt den nach dieser Summe vom 1. Februar 1869 zu berechnenden 6% Zinsen.

b) Auf Wahlkosten hat der gewesene Zentral-Ausschuß der Religionsgemeinde aus dem Schulfonde ... fl. ... kr. entlehnt, und hat von dieser Summe diese Gemeinde, nach dem vom Zentral-Ausschusse eingelangten Ausweis .... fl. .. kr., sage ..... fl. ... kr. und nach dieser Summe vom ...-ten ..... 186 .. zu berechnenden 6% Zinsen zu bezahlen.

Die sub a) und b) angeführten Kosten legt die Religionsgemeinde selbstständig auf ihre sämmtlichen zahlungsfähigen Mitglieder aus und treibt sie durch ihre eigenen Organe ein.

Der Vorstand hat die Ermächtigung, nach einmaliger schriftlicher Zahlungaufforderung und nach Verlauf von vier Wochen gegen die Säumigen die Exekution vorzunehmen.

Die ganze oben angeführte Summe ist binnen zwei Jahren, vom 1. Februar 1869 gerechnet, in gleichen halbjährigen Raten zurückzuzahlen, und hat der Gemeindevorstand die auf die Gemeinde entfallende Quote sammt Zinsen in solchen Zeitfristen an die königl. ungar. Zentral-Staatskasse in Ofen einzusenden und hiervon den gefertigten Kommissionspräsidenten (Dr. Ignaz Hirschler, Pest, Spiegelgasse Nr. 2) in Kenntniß zu setzen.